

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona
Egy hónap 2 k. 40 f.

HIRDETESEK:

3 soros pontsor egyszer 20 ft.
minden következőnél 16 ft.

Nyitási díj 40 ft.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 337.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.

József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1907.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Péntek, szeptember 6.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezércikk: Az első szél.
- A marokkói harctér.
- Az ágyai évforduló.
- Justh Gyula reformjai.
- A kauciószédelgők királya.
- Változások a magyar kabinetben.
- Beck báró taktikázik.
- A vitás házadómentesség.
- Hatósági szénárúsítás.
- Merénylét a lagúnák városában.
- Návay Lajos beszámolója.
- A vadászönkéntes merénylété.
- Osztrák távgyalogló Aradon.
- Menetelés a halálba.
- Tárca: Venyige-tűz mellett. Irta: Benedek János.

Az első szél.

Arad, szeptember 5.

Puha, téltlenségbe altató nyárba durván belefűt, közbepöröszkölt az ősz. A rendszertelenségek klimája, amelynek nálunk van a legbiztosabb otthona, az átmeneteket kerülő, hepehupás időjárás most is megnyilatkozott. A lehelletszerű lüszterkabát fölé angol daróc fölöttő kerül, zöld akácok között fűtésre sóvárog az ember. Máskor a második májust öleljük ilyen tájt; most október közepéből előre-futott egy nap, mintha emlékeztető akarna lenni: ne felejtsetek, hogy ősz lesz.

Bizony, ősz lesz. Örökké nem tartanak a nyári gyönyörűségek. Elhervadnak a kongresszusok, amelyeken a miniszteri, meg államtitkári beszédeket csak hódolat illeti, nem bírálat. Mennyivel kedvesebb az ilyen kongresszusoknak szónokolni, mint a t. Háznak! Vagy ami még jobb: amikor a minisztereknek és az államtit-

károknak el se kell fáradni oda, és mégis megkapják a bizalomnak hosszú, fehér papírszeletekből kötött csokrait: az üdvözlő táviratokat. Csak a közönség találja unalmasoknak, szürkéknek az ilyen, egy patronra festett, ömlengő telegramokat. Az, akinek szól, sohase. Az üdvözlő távirat — hogy is szól a szálló ige? — lehet sok, lehet kevés, de sohase elég?

A nyár . . . A dolce far niente az a formája, amikor az ember maga is elhiszi, hogy dolgozik. A kormányférfiak nyaralásáról zengő személyi hírekbe beleszóvik a félhivatalosok: „és ott is jelentést tétet magának az államtitkárral, vagy a miniszteri tanácsossal a fontosabb folyó ügyekről.” Vagy: a kegyelmes ur oda is elviszi ennek vagy annak a rosszortnak aktáit és üdülését a hasznos tanulmányozásra fordítja. Sőt: szabadságidejének önkényes megtörésével aláírta emezt, vagy amazt a fontos rendeletet. Mindezeket olvasván, a naiv vidéki szánakozva gondol a kormányférfiakra, akiknek nem juthat ki részül, az ország bajai miatt, a zavartalan nyaralás.

És olyan különös bája volt az idei julius-augusztusnak. Máskor, amikor a választások üstököse ijeszt a politikai égen, a képviselők, sőt a miniszterek, kénytelenek voltak a kerületekben izzadni, beszámolókat tartani. Nyilatkozni nagy politikai kérdésekről, a melyek a haligatóikat nem izgatják, a melyekhez nem is értenek s amelyek helyett néhány adoma jobban szórakoztatná őket. A nagy nyilatkozatoknak értelme tulajdonképpen ott kezdődött, a mikor a beszámolót a hétfői újságok leközlötték. Most azonban az újságok

hétfőn meg se jelennek; a keddi számokban pedig olyan barbáruul bánnak a képviselői beszédekkel! Talán ezért is voltak az idén annyira szórványosak a beszámolók. Az igaz, hogy különös szükség se volt rájuk. A tavasszal, az indítvány-özön idején megijedtek egy kissé, új választásokat rémlátva. Hanem a kormány megnyugtatta az ijedt csibehadat: nem, nem megyünk mi szét, még ha egy új Fabriciussal is akarnának bennünket az új választásokhoz fölösztatni. És így a választók megszabadultak attól, hogy olyan politikai fejtegetéseket hallgassanak végig, a melyek tulajdonképpen a Neue Freie Pressenek készültek.

Megborzongatja a szél Wekerlét. Vajjon miképp veszik a nagy *faill accompli*-t, amelyet az ősszel eléltél. Benne van az egész kiegyezés, a jegybank, a kvóta. Oly szépen, kedvesen rakták össze Beck Vladimir Miksával. A nyár csöndje, diszkrét nyugalma megóvta ezt a kis építményt a nyilvános ellenőrzésnek, a közvéleménynek csápjaitól. Hiába, kiegyezni is csak nyáron lehet. A mű készen van, — de vajjon nem rendíti meg az alapjait, nem dönti meg az egész alkotást az első igazi vihar?

O, — lesznek még langyos, mosolygó napok. Még vagy husz napja van a nyárnak s mind olyan könnyen nem adja oda. Hanem a nyár gyönyörűségeibe, illuzióiba, önfelédtt ringatózásába belemarkolt a váratlan időfordulat. Es hiába akarna egészen a jelené lenni; már nem szabadítja el a rohanó ősznek gondolata.

Jön, jön, — a legcsunyább őszök egyike. Horvát obstrukcióval, nemzetiségi

Venyige-tűz mellett.

Irta: Benedek János.

Szücs bácsi, vagy a mint szeltére nevezik a környéken, a kopasz Szücs vékony venyige-vesszőt vett elő, beleszurta a bogrács alatt állmosan pislogó s hamvasodni kezdő parázs leg-aljába s a hogy jól megpiszkálta: egyszerre nagy lobot vetett a haragos, lobogó láng.

— Olyan ez a venyige-tűz, — magyarázta a bogrács mellett kuktazkodó Daru Nagy Istvánnak, meg Győrfi uramnak, a kertgazdának — akár a magyar ember természete. Van ennek melege, tüze is a hamu alatt, de csak akkor tör ki, ha felpiszkálják.

Daru Nagy István meg Győrfi Mihály uram nem szeretik a szót szaporítani; ha olyat hallanak, a mit helyeseinek: egy fejbiccentés a felelet; ha pedig nem talál lelkükben visszhangra a hallott szó: egy néma fejcsóválás magyarázza meg, hogy „nem osztják az előttük szót.”

Pedig nagy urakkal beszélgettek ők valamikor, még magával a császárral is. Daru Nagy István parádés kocsisa volt félszázaddal ezelőtt Debrecen szabad királyi városának, ő vitte a város híres őtös fogatán az ifjú császárt a Hortobágyon át a tiszafüredi révig. Meg is dicsérte a hajtását; azt mondta: „meg vagyok eléged-

ve” s megkérdezte: mindig ilyen szép tempóban szokott-e hajtani?

— Embere válogatja, Nagy uram! Vittem én már a császárnál nagyobb urat is.

— Igazán? No ez szép. És ki volt az?

— Kossuth Lajos ő felsége!

Győrfi Mihály uram még flegmatikusabb természet. Állítólag ő volt az, aki ott könyökölt a vasúti tornác korlátján, mikor a király Debrecenbe jött. Temérdek ember volt akkor ott, Győrfi uram is kiment, mert szereti az embert rakáson látni. Kikönyökölt a korlátfára, mint a kabai kutya a garádjára s míg a fényes, díszmagyaros urak fogadták a királyt és kíséretét, ő egykedvűen pöfékelt a Vedres uram által remekelt makra-pipából. El is mentek már, ő még mindig ott könyökölt. Egyszer csak egyenesen felé tart egy zöld forgós öreg generális, aki valamiért hátramaradt.

— Látta a királyt? — kérdi Győrfi uramat.

— Látta a fene! — felel ez.

— Tudja, kivel beszél?

— Tudja a fene!

— Én Albrecht főherceg vagyok.

— Bánja a fene! — szólt rendületlen nyugalommal Győrfi gazda s egyet sercentett a foga közül egyenesen a fenséges ur lakcipői felé.

A kopasz Szücs megfogta a bogrács akasz-

tját s rántott kettőt vagy hármat rajta: megkavarta. Mert nem szabad azt összeturkálni fakanállal, mint az asszonyok szokták. Magasra csapott a gőz s a pompás illat megcsiklandozta a körülálló szagló érzékeit.

— Hogy csinálja kend, Bálint koma? — kérdi Daru Nagy István a kopasz Szücsöt.

— Rövid lére.

— Fájn lesz.

Tokaji uram jött, a vincellér; szépen köszöntötte a társaságot, amint dukál:

— . . . stee . . .

Ami annyit jelent: „Adjon az uristen szerencsés jó estét!”

A többiek szintén illedelmesen köszöntek vissza:

— . . . stee . . .

Tokaji kulacsot buzott elő a zsíros szür alól: csikó bőrös kulacsot. A csikó-szőr ugyan meglehetősen lekopott ró a, de két oldalán piros bőrön arany betűkkel ott diszlet Csokonai verse:

Drága kincsem, galambocskám
Csikóbőrös ku acsocskám.

A másik oldalán meg a közismert kérdés: „Mit is mondott a kabai asszony? Hátha inkább komámasszony?”

Odakinálja a kulacsot Győrfi uramnak.

obstrukcióval, választó-jogot reklamáló tömegekkel, mindenünnen morajló elégedetlenségekkel, a pártbomlások jeleivel, lejárt nimbusszal, közeledik az évad. A képviselőház kiigazította a naptárt és az ősz kezdetét október közepére tette; de valószínűségben a rendesnél is hamarabb kezd az megnyilatkozni. Brutális évszak, — mért rontottad meg a léha élvezeteket? Hiszen a halálban se az a borzasztó, hogy befog következni, hanem az, hogy rá kell gondolnunk.

A marokkói harctér.

A rivális szultánok.

Egy Rothschild-ház segélyküldeménye.

— Az *Aradi Közlöny* közlirali értesítése. —

Arad, szeptember 5.

A francia lapok részletesen foglalkoznak a szeptember 1-én Marokkóban lefolyt harccal, mely úgy látszik nagy veszteséget okozott a marokkóiaknak. Az ütközet — mint már lapunk tegnapi számában megírtuk — egy francia különítménynek a megtámadásával kezdődött. *Drude* tábornok ugyanis délután fél egykor megparancsolta egy különítménynek, hogy az ellenség állását déli irányban kémlelje ki. Délután fél kettőkor a különítmény, egy épületben, melyben 200 marokkói volt, kik a maddert meghallva elővédét képezték, találkozott az ellenséggel. A gum lovasság lőtt a marokkóiakra, kik a tüzelést élénken viszonozták. A lovasság erre visszavonult. A marokkóiak üldözték őket.

Ebben a pillanatban az aloe növények által fedezett gyalogság előtört, a lovasság balra kanyarodott és a marokkóiak képtelenek lévén a rohamnak ellentállani, borzasztó tűzbe kerültek. Egyúttal a tüzérség is működésbe lépett ellenük. A marokkói lovasság visszavonult és segítséget hozott, mire az erős marokkói oszlop gyorsan előrenyomult. Mivel a helyzet most már komoly kezdett lenni, *Drude* tábornok csakhamar gyalog- és tüzérségi segélycsapatokat küldött.

A *Matin* casablancái jelentése szerint az utolsó ütközetet nem a marokkóiak, hanem a franciák provokálták. A *Libre Parole* azt állítja, hogy a tegnapelőtti minisztertanácsot a

végül hívták össze, hogy *Muley Hafid* azt az indítványát tárgyalják, amely szerint *Drude* tábornokot értesítette arról, hogyha a hatalmak elismerik, kész a rendet helyreállítani. Ellenkező esetben a szent háborút kihirdeti. A minisztertanács elhatározta, hogy a hatalmaktól megkérdezi véleményüket és *Drude* tábornoknak mindenesetre tekintélyes megerősítést küld.

A „*Journal*“ casablancái jelentése szerint a szeptember 1-jei ütközetben a tüzérség játszotta a főszerepet. Két üteg 573 lövést tett. Az ellenség csak az éj folyamán vonult vissza. A kémszömlére indult csapatok, miután elkeseredett harcot vívtak a város környékén az ott táborozó marokkóiakkal, visszatértek ide. A marokkóiak igen nagy veszteségeket szenvedtek. A franciák részéről 8 ember elesett, ezek közül 3 tiszt és 17 katona megsebesült. A küzdelem folyamán a jobbszárnyon elpihent a harc és helyette a balszárnyon indult meg. Minden oldalról lovasság és gyalogcsapatok tüntek fel. Mire *Drude* tábornok is a harctérre indult, 12 ágyu tüzelni kezdett és az ellenség soraiban négy helyen nagy hézag támadt. Csekély megszakításokkal a harc háromnegyed 6 óráig tartott, amikor a marokkói lovasság megismételte támadását. A francia gyalogság és a tüzérség azonban nagy pusztításokat vitt véghez az ellenség soraiban.

Este egynegyed 7 órakor, a sötétség beálltával, *Drude* tábornok a lovasság fedezete alatt először a tüzérséget, majd a gyalogságot visszavonta. A franciák részéről négy gyalogos és több lovas megsebesült. *Massenet* tüzérszázados mindjárt a harc elején megsebesült. A harcban résztvevő csapatok a tadderti, titmelifi, mdarahi, mzabi és dukhallasi törzsek meghalláiból álltak és összesen 3000 főre rugtak. Az ellenség az augusztus 28-iki és a legutóbbi harcban 8000 embert veszített.

A *Daily Telegraph* casablancái jelentése szerint fezi levelek arról adnak hírt, hogy a két Tazzi testvért, Abdalkrim Ben Siiman külügyminisztert és Ganamot, a szultán másik tangeri képviselőjét meggyilkolták. A gyilkosságot a mechnari kaid, a szultán főkamrásának a hívei követték el. A *Tazzi-fivérek* majdnem korlátlanul uralkodtak a szultán felett. A birodalom bajsáért őket okolják, mert egyre csak vagyonuk szaporítására gondoltak. Hír szerint e vagyon elegendő lett volna Marokkó összes

adósságainak kifizetésére. A szultán által egybehívott ulemák úgy határoztak, hogy a szultánna proklamált *Hafid Muleyt lázadónak tekintik*. Egyben bizalmukról biztosították *Abdul Aziz szultánt*. A gyűlésen a Franciaországtól felveendő kölcsön is szóba került.

A *Morningpost* tangeri jelentése szerint a franciákat a csatából visszatértükkor a *spanyolok heves tüzzel fogadták*, mert azt hitték, hogy az ellenség közeledik a város felé.

A *Times* jelenti tegnapi kelettel Tangerből: Itteni benszülött hivatalnokok — hír szerint — ma leveleket kaptak *Muley Hafid* ól, melyekben *Muley Hafid* közli, hogy őt szultánna kikiáltották. Sassinban pénteken a mecszetben az imákat a szultán nevében olvasták fel, anélkül, hogy akár *Muley Hafid*, akár *Abdul Aziz* nevét említették volna.

Londoni távirat szerint az ottani Rothschild-ház 200 font sterlinget küldött a Marokkóból elmenekült zsidók támogatására Gibraltárba, hol a város legelőkelőbb polgárainak részvételével segélybizottságot alakítottak.

A Havas-ügynökség szerint *Drude* tábornoknak a hadügyminiszterhez intézett távirata azt jelenti, hogy Casablanca előtt *tegnap két ízben összeütközésre került a sor*. Hajnali 5 órakor kémcsapat indult ki, mely gyalogságból, lovasságból és tüzérségből állott. A francia katonaság, számára 2300 ember, Sidi Numen közelében 6000 marokkóival találkozott, a kiket megszalasztott. A visszatérő francia csapatokat a tábor közelében az ellenség újból megtámadta. A franciák délután 2 kor tértek vissza a táborba. *Veszteségük 8 halott és 16 sebesült*.

Az ágyai évforduló.

László főherceg katasztrófája.

1895. szeptember 6.

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, szeptember 5.

Tizenkét esztendő előtt a budapesti Vörös kereszt kórházban meghalt egy fiatal, nagy jövőt ígérő magyar főherceg. A vadászkedv halottja lett, a halálát okozta a vadmacska, a melyet az *ágyai* erdőben üzőbe vett. És a mikor az évforduló jöttével fölelevenedik a rokonszenves főherceg emléke, mintha gyász te-

— Tessik szeretni, nemzetes uram.

— Jó kézből van! — mondja Győrfi, amint azt a becsülettudás parancsolja. De Tokaji is tudja ám, mi a becsület? s mivel tartozik a vincellér a nemzetes kertgazda uramnak. Minélfogva csak odaerőlteti a kulacsot, mondván:

— Jónál jobbak vannak.

Kézről kézre jár aztán a kulacs. Győrfi uram egyet kettőt köhint utána, ami nagy meglepődést jelent; mintha csak azt mondaná: jó ital, fain ital, látszik rajta, hogy sestetkerti.

— Ha ilyet innánk még vagy nyolcvan esztendeig, soká élünk nemzetes uram! — véleményezi Tokaji.

— Ez az öreg ember teje — mondja a kopasz Szücs; s hozzátesszi: e' kell a magyaroknak, meg az alkotmány.

— Dejszen, Bálint koma, az alkotmánybul mentül kevesebbet kaphatunk: csak az a miénk, amit lenyelünk.

— Biz' ott hiba van a kréta körül; de majd helyrehozza azt a kaszakó.

— Soros állapot ez, Bálint koma, nem jóba löri az a fránya nimet a fejit.

— Sohase is törté: kutyából nem lesz szalonna, ugy-e, Daru Nagy István komám?

Daru Nagy István még jobban elkomolyodott.

— Kár vót most tengelyt akasztani. Most már benne vagyunk a bajban, de csak velünk lesz a jó isten.

— Be kellett ennek következni előbb vagy utóbb: még jobb, ha minél hamarabb tulesünk rajta.

— Ezek a tüzes fiatal követek csinálták ezt — mondja a kopasz Szücs. Nem haligattak a tapasztalt öregekre, mert hát manapság a csirke többet akar tudni a tyuknál.

— Nem jól beszél kend, Bálint koma. Hát nem a javát akarják ők a magyarnak?

— Arrul szó sincs De minek akarnak tulenni a mi Kossuth apánk derék fián? Ne legyen senki pápistább a pápánál; ne legyen nagyobb 48 as senki Kossuthnál.

— Bálint koma! nem mindig beszélt így kelmed. Láttam én kendet Jankovácánál veres siphában; emlékszik kend Damjanicsra, Kis Ernesztre?

— Az akkor vót, kedves komám. Ha nagy lenne a veszedelem, még most is megfognám régi fegyveremet, pedig már hetvenöt esztendő van a hátam megett.

Megcsillant az öregek szeme s mintha valami nedvesség szivárgott volna a szempillájuk körül.

— A tékozló fiu kockára vetl egy-két nap alatt, a mit az édes apja harminc negyven esztendő alatt összekuporgatott. Most már kockán van minden, mert így kívánja a becsület. Az elvesztett vagyont vissza lehet szerezni, de ha a becsület elvész: minden oda vész. Most már nem engedhetünk.

Szücs bácsi megigazította a tüzet; megforgatta még egyszer a bográcsot. A bugyborékoló, pöfögő vörös lé mutatta, hogy kész van a gulyás.

Leakasztották a szolgál fáról.

Eppen megérkezett a peccenyeszagra Zsányi is. a kerülő, vagy a mint legujabban elkeresztelték: a törvény, a mező ör.

— No Zsányi, viszket-e a füle?

— Nem viszket, nemzetes uram: nem lesz eső.

Fakanalak, bícskák kotorásztak a tüdők és szájak légiói közt.

Csendesen csomogéztak az öregek.

Nagy csomó venyigét tett a tüzre a kerülő, messze világított a magasra csapongó láng, be ragyogta a becsületes, jó magyar arcokat s az öreg Szücs bácsi kopasz homlokát. Mert az igaz magyar emberek leveszik a kalapot, mikor esznek.

Sorra járt a kulacs ujjent. Mikor jól meghuzta Daru Nagy István uram, csak akkor szólalt meg a nagy csendességben:

— De hát mi lesz ennek a vége, Bálint koma?

A kopasz Szücs éppen egy darab paraszt kapargatott ki a venyige tüzből, markába vette, markából a pipára tette, szippaotott kettőt-hármat, lezárta a kupakot s mikor ekkép mindeket szép rendben elintézt, ezt felelte:

— Tavaly is így vót, mégis kiteleltünk.

rülne arra az aradmegyei erdőre, a melyben a végzetes baleset történt.

Maga a szerencsétlenség 1895. szeptember 2-án történt. László főherceg augusztus 31-én, szombaton érkezett Kisjenőre, néhány napi vadászatra. A vadászat második napján érte a baleset. A főherceg kétcsövű vadászfegyverével egy hatalmasan kifejlődött vadmacskát vett célba. El is találta, de a megsebesült vad tovább ment. A főherceg az állatot üzőbe vette, s mikor utolérte, fegyverével ütni akarta. E közben azonban a fegyver másik ravasza elcsattant és a csőben maradt második töltés elszült. A golyó a főherceg jobb lábának felső combjába furódott.

A főherceg összeesett s a fájdalomtól eszméletét veszítette. Az elszült tölténytől meggyuladt könnyű zsebkezdője, s a ruhája, — úgy, hogy az elősiető kíséretnek előbb az égő ruhát kellett eloltani. A főherceget ájult állapotban vitték a kastélyba. A vadászok ugyanakkor a kastély udvarára hozták a vadmacskát, a melynek üldözése a szerencsétlenséget okozta.

A sebesülthöz kihivatták *Parecz Gyula dr.* és *Vass Sándor dr.* aradi orvosokat, majd lejött Budapestről *Janny Gyula* egyetemi tanár. Az orvosok csakhamar tisztában voltak azzal, hogy a sebesült főherceget műtétnek kell alávetni. Előbb Kisjenőn akarták az operációt elvégezni, de azután abban állapodtak meg, hogy a főherceget Budapestre kell vinni, s a vörös kereszt kórházban fogják a műtétet elvégezni.

A szerencsétlenséget közlő táviratra szeptember 3-án Kisjenőre érkezett a boldogult *József főherceg* és *Klotild főhercegasszony*, László főherceg szülei. Ugyanaznap a főherceget Kétegyházaán át Budapestre szállították. Megható jeleket volt az elszállítás. Tíz-tíz magyar legény vitte a betegszállító ágyat, a kiknek maga az öreg József főherceg segített a sebesültet vinni. Gyalog mentek végig Kisjenőn, Erdőhegyen keresztül, a vasúti állomásig. A váróteremben József főherceg és Klotild főhercegnő simogatják a főherceget, aki súlyos fájdalmakat érez.

Budapesten szanitéz katonák vitték gyalog a sebesültet az állomástól a vörös kereszt-kórházig. Ott a baj még súlyosabbra fordulását erős sebláz jelentette. A műtétet meg se kísérelték; hiába való lett volna. Szeptember 6-án délelőtt tíz óra negyvenöt perckor a főherceg anyja karjai között meghalt. A holttestet a vörös kereszt kórházból a budai főhercegi palotába vitték, és szeptember 11-én temették el a főhercegi család sírboltjába.

A fiatal főherceg katasztrófájának hírére általános részvétben egyesült Arad közönsége, a hivatalos testületek és a magánosok egyformán. És a szomorú eset évfordulóján szeretet közt nyúl fel a daliás László emléke, a kiből olyan valakit vesztett el a magyar nemzet, aki jövőjében a korona közelén a magyar érzést képviselte volna.

A szerencsétlenség helyén, *Agyán*, a mint ismeretes, a főhercegi család kápolnát emeltetett, a hol holnap misét mondanak László főherceg emlékére.

TÁVIRATOK.

Az orosz forradalom.

Odessza, szeptember 5. A börzeválasztmány küldöttsége ma kihallgatáson volt a főkormányzónál s panaszt tett nála a fekete bandák garázdálkodása miatt. A kormányzó azt felelte a küldöttségnek, hogy a rendőrség tehetetlen és hogy az összes zavargásokat csak a zsidók okozzák, akik minden forradalmi szervezetben benne vannak.

A kauciószédelgők királya.

Sikkasztó illatszer-főltaláló.

Egy közveszélyes szélhámos letartóztatása.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, szeptember 5.

Néhány évvel ezelőtt a rendőri rovatban állandóan szerepelt egy *Dobé Sándor* nevű szélhámos, akit tömeges kauciószédelgése miatt okkal neveztek a csalók királyának. Dobé tucatszámra csapta be a hiszékeny szegény embereket és azután elmulatta, elkártyázta, előlversenyezte a pénzüket, anélkül, hogy jövedelmező álláshoz juttatta volna őket. A szélhámos eredetileg fodrászsegéd volt, majd házasságszédelgő lett, összesen hatszor volt büntetve csalás, lopás, házasság- és kauciószédelés miatt.

Legérdekesebb bűncselekménye a legutóbbi volt, amelylyel — mint Budapestről táviratozók — egy nagy fővárosi céget károsított meg. Amikor utolsó börtönbüntetését elszenvedte, valami illatszertalálmányról kezdett beszélni rokonságának, ismerőseinek.

— Ezzel meghódítom a világot, — mondotta, — *tönkreteszem az összes illatszergyárosokat.*

A Csömöri-úton „gyárat” nyitott: egy hónapos szobában berendezett egy laboratóriumot. A berendezés abból állt, hogy néhány üveget, lombikot állított fel és telefujta a szoba levegőjét erős illatszerekkel.

Azután hirdetett. Társat keresett egy kiváló illatszertalálmányhoz, majd ügynököket és szolgákat, akik az illatszert széthordják a világba. Természetesen *kaució* szolgákat.

Az óvadékos kisemberek elbódultak az illattól meg *Dobé* beszédétől és 50, 100, 200 koronájukat adták oda. Dobé az első hónap végével mindenkinek pontosan kiadta a fizetését és ezzel végképpen megcsalta az embereket, akik maguk is rohantak és hoztak néki óvadékképes embereket.

Ezeket azután azzal foglalkoztatta, hogy *üvegeket mosatott velük* és elküldte őket házról-házra a kapu alatt a lakók névjegyzékét összeírni.

A szomorú véget ért *Bérczi Béla* rendőrkapitány akkoriban a kauciószédelgőket üldözte. Dobé esete tudomására jutott, kinyomozott egy megcsalt embert, azt rábirta, hogy tegye meg a följelentést. Még aznap éjszaka *Bérczi* előtt Dobé mindent bevallott és így letartóztatták. Egyre-másra érkeztek a följelentések ellene.

Csodálatos, hogy míg a becsület utjáról le nem tért szegény ember hónapokon át járhat kereset és kenyér nélkül, addig a Dobéféle alakok mindenhová be tudnak furakodni. A szélhámos borbély gazságai után nem sülyedt, hanem emelkedett. Magánhivatalnok lett belőle. Állást kapott a budapesti Teréz-körut 15. szám alatt levő *Conrad* és *Társas* műszaki nagykereskedő cégnél, még pedig bizalmi állást, mert *pénzkezeléssel bízták meg*. Természetes, hogy a gaz hajlamot a szerencsétlen ember itt sem tudta leküzdeni, nem tudott becsületessé lenni.

Az éjjel a *Conrad* és *Társas* cég följelentést tett a notórius szélhámos ellen lopás és sikkasztás miatt. Dobé néhány nappal ezelőtt ellopott egy kitöltetlen cheque lapot, azt *kitöltötte 4000 koronára* és a pénzt felvette a *Pesti Kereskedelmi Banknál*.

A céget a bank elszámolási lapon eisején értesítette erről a tételtől. Mikor Dobé megtudta, hogy gazságára rájöttek, 2260 koronát visszaküldött egy könyörgő levélben a cégnek,

a levélben azt kérte, ne tegyenek ellene följelentést, mindent meg fog téríteni, a játékszenvedély eltántorította, löversenyen vesztett, ne tegyék tönkre jövőjét, ő eddig *becsületes volt*.

A cég azonban rájött arra, hogy Dobé egyéb gazságokat is követett el. Így *pénzeket sikkasztott, amelyeket postán kellett volna feladni*. A pénzeket elsikkasztotta, a postakönyvben pedig hamisított bélyegzővel igazolta a posta elismerését.

Ma éjjel a detektívek kinyomozták Dobét és behozták a központi ügyeletre, ahol kihallgatás után előzetes letartóztatásba helyezték. A megkárosított cég hír szerint vissza akarja vonni a följelentést, miután Dobé családja megígérte, hogy a *kárt megtéríti*.

Justh Gyula reformjai.

Interpellációk özöne.

A katonai halálmenetelések ellen.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, szeptember 5.

Ma már látható volt néhány ember a politikai korzón: ez a legbiztosabb jele annak, hogy itt az ősz és hogy a miniszterek utaznak hazafelé. Már várják *Kossuth* Ferencet, akiről tudják, hogy megérkezése után hamarosan meg fog jelenni a függetlenségi pártklubban és erre a hirre Budapestre érkezett a függetlenségi párt néhány vidéki tagja is.

Ami a szorosabb értelemben vett politikát illeti, legtöbbet a néppárt dolgát emlegették ma délelőtt és tegnap este is a pártklubban, ahol már szintén volt fenn nem annyira egy-két ember, mint inkább egy-két kedélyes kártyaparti. A párt hangulatát azonban nem nehéz már e néhány ember után sem megállapítani. Az általános nézet az, hogy a néppárt hangos kifakadásait a pártban magában, a vezérek legalább is *korainak* minősítették.

A képviselőházban a tisztviselők nagy része visszaérkezett szabadságáról és megkezdte az őszi kampány előkészítését. A szokottnál jobban igénybe veszi ez a munka az embereket, amióta *Justh Gyula* az elnök. *Justh Gyula* ugyanis rendkívül pedáns, pontos férfiú és azonfelül gavalér ember létére is, a legnagyobb mértékben takarékos az állam pénzével. A jövő évi költségvetés minden tételét megvizsgálja és bizony sok tétel áldozatául esik az ellenőrző ceruzájának. Több feleslegesnek ítélt állást már az elmúlt időben megszüntetett az elnök és az a terve, hogy szerzett jogokat nem érintve, üresedés esetén *még néhány ilyen stallumot hagy betöltetlenül*.

Régi vágya és terve az elnöknek, hogy megváltoztassa a képviselőház üléseinek idejét. A nyár elején felmerült reform nem talált egyhangú tetszésre, tehát el kellett ejteni. Most legalább annyit akar keresztül vinni az elnök, hogy több és a tanácskozás menetét kevésbé zavaró idő álljon rendelkezésre az interpellációk számára.

Erre a reformra annál nagyobb szükség van, mert — mint általában hosszabb szünet után — *az ősszel is csapatostul vonulnak majd fel az interpellációk*. Több tervezett interpellációról már megemlékezünk. Ma is beszéltek néhányról, köztük arról, — többen is foglalkoznak ezzel a

témával — amely a katonai hadgyakorlatokon előforduló balesetekről szól.

Ezekről a hadgyakorlatokról általában az a vélemény, hogy teljesen harszerű, vagyis emberpusztító fáradsalmak között való keresztülvitelük annál céltalanabb, mert hisz nagyon könnyen lehetséges, hogy amíg ma így harszerűen nevelik — ha ugyan nevelik — az embereket, a legközelebbi háboruban esetleg olyan emberanyag vesz részt, amelynek nem volt még alkalma ilyen háboru-manőverben részt vennie.

Érdekesnek ígérkezik az az interpelláció, amelyet a marostordai zavarok miatt szándékozik a belügyminiszterhez intézni az egyik erdélyi képviselő. Az interpelláló hivatalos helyszíni vizsgálatot fog kérni a hónapok óta tartó zavarok okainak megállapítására.

Merénylet

a lagunák városában.

Egy nihilista gyilkossági kísérlete.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, szeptember 5.

Az orosz nihilisták szövetségének egyik tagja Velencében gyilkossági kísérletet követett el egy ott időző gróf ellen. A nihilista gondolan a kiszemelt áldozat háza elé ment, eddig föl nem derített módon a gróf hálószobájába hatolt és ott ötször rálőtt a grófra. A súlyosan megsebesült orosz arisztokratát kórházba szállították. A merénylő nyomtalanul eltűnt.

A gyilkossági kísérletről az alábbi táviratok számolnak be:

Komarovszki-Pany orosz gróf 8 hónap óta a Campo Santa Maria del Giglion nagyobb lakást bérelt. Néhány nap előtt egy orosz érkezett ide, aki a Danieli szállodában szállt meg és *Naonimoff* Orel-i lakos név alatt jelentette be magát. Ma reggel *Naonimoff* gondolában gróf *Kamarovszky* lakására ment és kérte bebocsátását. A szobaleány kijelentette, hogy azt nem teheti meg, mert a gróf még alszik. *Naonimoff* azonban sikerült a gróf hálószobájába behatolni, ahol ötször revolverből a grófra lőtt. A merénylő ezután szállására ment, onnét a vasúthoz és elutazott.

Kamarovszky grófot azonnal kórházba vették. Sebesülése súlyos, de úgy látszik, nem életveszélyes. *Kamarovszky* gróf résztvett az orosz-japán háboruban. Az orosz konzul kérdésére azt válaszolta, hogy néhány levélben értesítették, hogy egy orosz Velencébe fog érkezni, hogy őt megölje. Ezeknek a leveleknek hitelt nem adott. A merénylet nagy feltűnést kelt Velencében. A rendőrség mindent megtett, hogy *Naonimoff* elfogja.

Egy későbbi távirat a következőket jelenti: *Kamarovszky* Pál grófot, ki néhány hét óta itt tartózkodik, *Naonimoff* nevű orosz tegnap több revolverlövessel megsebesítette. *Naonimoff* reggel egy gondolással *Kamarovszky* lakására vitette magát és megkérte a szobaleányt, hogy jelentse be. *Naonimoff* be sem várva a szobaleány visszatértét, behatolt a gróf hálószobájába és szó nélkül ötször rálőtt a grófra. Mind az öt lövés talált. *Naonimoff* erre elhagyta a hálószobát és ismét beült a gondolába, mely csakhamar eltűnt. A szobaleány segélykiáltására több ember jött a gróf lakására, kik a súlyos sebesültet a kórházba szállították. A merénylet okát még nem tudják, de valószínű, hogy a gróf nihilista-merényletnek az áldozata.

A vitás házadó-mentesség.

Aradi kérvény az országos vegyintézetben.

Az elmosódott kérelem.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 5.

Mindenki tudja, hogy a városházán nem gőzerővel intézik el a hivatalos ügyeket. A hivatalos apparátus nehezen indul meg és ugyan csak hosszú időbe telik, amíg valamely ügydarab elintézetten kerül ki a gépezetből. Gyakran megesett, hogy egy-egy akta sokszor hónapokig feküdt elintézetlenül valamely ügyosztályban s csak többszöri sürgetésre került elintézésre a sor. Hogy mi az a hivatalos lassúság és felületesség, arra például szolgál az alábbi eset:

Lux Mór aradi háztulajdonos 1905-ben a Lovarda-utcában levő háza udvarán egyemeletes belső házat építtetett. Amikor a ház készen volt, *Kondorossy* építőmester, aki a ház építkezési munkálatait vezette, beadványt intézett a városi tanácshoz s ebben lakhatási engedélyt és házadómentességet kért. A tanács utasítására a mérnöki hivatal megvizsgálta az épületet és több kifogásolni valót talált rajta. A tanács tehát a mérnöki hivatal véleményes jelentése alapján nem adta meg a lakhatási engedélyt, hanem felhívta az építetőt, hogy a mérnöki hivatal utasításai szerint eszközöltessen változtatásokat az épületen. *Kondorossy* a változtatásokat megtette s ezután *Lux* megkapta a tanácstól a lakhatási engedélyt. A házadómentesség elengedéséről azonban egyetlen szóval sem emlékezett meg a tanács a végzésében.

A háztulajdonos csak várta, egyre várta a házadómentesség megadására vonatkozó tanácsi határozatot. Már két esztendő elmúlt s *Lux* még mindig nem kapott értesítést kérvényének elintézéséről. Végre is megunt a dologt és egy újabb, *Somló* Armin dr. ügyvéd által készített kérvényben megsürgette az elintézt.

Nemrégiben megkapta *Lux* a tanács határozatát, amely úgy szökött, hogy házadómentességet nem kaphat, mert a kérvényét a szabályrendeletben kijelölt három hónapi határidőn túl nyújtotta be. Ebben a határozatban nem volt említés az 1905-ben beadott kérvényről.

Lux jogi képviselője erre felment *Vannay* Gyula adóügyi tanácsnokhoz és előadta, hogy a háztulajdonos már 1905-ben beadta a házadómentesség megadására iránti kérvényét, de mind-ezidőig nem kapott értesítést, hogy miként intézték azt el. A mostani beadványban pedig csak a határozathozatalt sürgette meg s így erre nem lehet olyan határozatot hozni, amelyent a tanács tényleg hozott.

— Határozottan emlékezem — jelentette ki erre *Vannay* Gyula tanácsnok, hogy az 1905. évi kérvényben *Lux* csak lakhatási engedélyt kért. Abban a beadványban szó sem volt házadómentességről.

— Kérem, én gyorsírással jegyeztem le annak a kérvénynek a szövegét s ebben benne van a házadómentesség, mondta *Somló* dr. és felolvasta az 1905. évi beadványnak másolatát.

— Akár meg is esküszöm rá, hogy az 1905. évi kérvényben nem volt benne, szökött *Vannay*, aki kikerestette az irattárból a szóban forgó beadványt.

Az iraton tényleg rajta volt a házadómentességi kérelem, csak hogy halványabb írással, mint a többi szöveg. *Vannay* ennek láttára kijelentette, hogy ezt a passzust későbbben írhatták bele a kérvénybe, mert az írása halványabb, mint a kérvény írása.

Ezzel még nem nyert elintéztést a furcsa ügy. A háztulajdonos felterjeszti az iratot a vegyelemző intézetbe annak megállapítása végett, vajjon a két írás egyazon tintával íródott s hogy a halvány sorok nem íratás folytán keletkeztek-e? Mindenesetre érdeklődésre tarthat számot, hogy mi lesz a vizsgálat eredménye? Ha csakugyan kiderül, hogy a halványabb sorok későbbben íródtak, akkor a tisztviselői kar-nak azon tagjait terheli a felelősség, akiknek kezén a beadvány keresztülment. Viszont ha a vegyvizsgálat azt deríti ki, hogy íratás folytán halványodtak el a sorok, akkor a városházán felületességet követtek el, aminek kellemetlen következményeit nem szabad a háziurral víseltetni.

Beck báró taktikázik.

Kiegyezés és kormány-rekonstrukció.

A király óhaja.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 5.

Mélységes titok, hogy milyen stádiumban van jelenleg a magyar-osztrák gazdasági kiegyezés. A cáfolatok és ellen-cáfolatok, kijelentések és kombinációk fától immár az erdőt is alig látni. Annyi most már kétségtelenül kiderült, hogy a kiegyezés még nincs meg és mi, akiknek örökön kellemetlen meglepetésektől kell tartanunk, titkos paktumoktól, mi már arra is megkönnyebbüiten sóhajtottunk fel, amikor megtudjuk, hogy a kiegyezést eddig legalább nem kötötték meg. Pedig a nyáron hire járt, hogy a magyar és az osztrák kormány már megegyezett egymással. Ugyanakkor kalandos junktim-hírek is kaptak lábra. Hogy junktim volna a kvóta és bankkérdés között. Hogy junktim van a kiegyezés és alkotmánybiztosítékok közt. Ezt a sok szép junktimot megcáfolták. Es megcáfolták azt is, hogy a kiegyezés megvan.

Ámde a legkerekebb félhivatalos cáfolatoknál is szebben beszélnek a tények. És most módunkban van ilyen tényről beszámolni. A maga tartalmi érdekességén kívül pedig az az érdekessége is megvan ennek a ténynek, hogy nem cáfolja meg a félhivatalos cáfolatot, mint ahogyan azt megszoktuk, hanem megerősíti.

A tény az, hogy *Beck* báró — mint azt Bécsből jelentik — tegnap este Bécsbe érkezett s holnapután fog javaslatot tenni *Wekerle* Sándor miniszterelnöknek a tárgyalás folytatására nézve. A tárgyalás ezúttal Bécsben lesz s azt remélik, hogy négy-öt nap alatt a két kormány között a még függőben lévő kérdésekben: a bank és kvóta ügyében és néhány vasúti dologban is meglesz a megegyezés.

Találkozik hát a két kormányelnök és folytatja a tárgyalást: ime, egy olyan tény, amely összhangban van a félhivatalos cáfolattal.

Ezekre a tárgyalásokra nézve további értesülésünk az, hogy tizenegyedikén kezdődnek meg és előreláthatóan öt napig fognak tartani. Az újrafelvétel előtt úgy Budapesten, mint Bécsben minisztertanács lesz. A minisztertanács után a két kormányelnök jelentkezni fog audienciára az uralkodónál, akinek óhajtása, hogy a tárgyalások minél előbb befejeztessenek. Természetesen, az már más kérdés: kerül-e a két miniszterelnök abba a helyzetbe, hogy ezzel a királynak tetsző hírrel lépjenek az uralkodó elé?

Az osztrák kormány mai összeállítása ked-

vez annak a feltevésnek, hogy a kiegyezés létrejön. Éppen ezért Beck csak a tárgyalások befejezése után akarná rekonstruálni az osztrák kabinetet és nem még a kiegyezés megkötése előtt. Becknek meggyőződése, hogy az osztrák kabinet a mai szürke, semleges összeállításában inkább alkalmas arra, hogy végigvezesse a kiegyezés parlamenti tárgyalását, mint egy esetleg ujonnan alakított kormány. Megmarad hát helyén a kabinet, de ezzel egyetemben megmarad a kormányban nem képviselt pártoknak mohó étvágya is a miniszteri tárcákra.

Egyáltalán úgy tetszik, hogy Beck bárónak az a taktikája, hogy miniszteri tárcát helyez kilátásba azoknak a pártoknak, amelyek jól viselik magukat. Akik rosszul viselik magukat, azok a nagy osztozkodáskor kirekesztetnek, de ez a nagy osztozkodás is csak a kiegyezés után fog bekövetkezni.

TANÜGY.

(—) A seprősi állami elemi iskola kibővítése. A vallás- és közoktatásügyi miniszter megengedte, hogy a seprősi állami elemi iskolát 18615 kor. 51 fillér költségen három tanteremmel kibővítsék. A kibővítéssel járó munkákat az aradi m. kir. államépítészeti hivatalban szeptember 28-án megtartandó árlejtésen fogják vállalni.

Osztrák távgyalogló Aradon.

A vasárnapi sportünnep.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 5.

Ma volt a nevezési zárata azon nagyszabásúnak ígérkező atletikai versenynek, melyet folyó hó 8-án, vasárnap rendez az Aradi Atletikai Club, városunk országos hírű sportegyesülete.

Tizenegy egyesület és 78 atléta részéről 124 nevezés érkezett be; oly nagy szám ez, amely a vasárnapi napot a testedző sport ünnepévé avatja s Aradváros lesz az ország sportkörei érdeklődésének központja.

Az atléták vasárnapi versenyeket országos jellegűvé tervezték ugyan, kedvező körülmények folytán azonban nemzetközi színvonalu lesz, amit Spiegler Jenő osztrák távgyalogló bajnok megjelenése biztosít. Spiegler ma Európa legjobb gyaloglójának tartják, ki a Magyarország bajnokságáért rendezendő 30 kilométeres gyalogló versenyre sürgőnyileg jelentette be részvételét a tegnapi nap folyamán.

A többi versenyszámokban szintén erős küzdelemre van kilátás, amit a fővárosi és vidéki elsőrendű sportegyesületek részéről beérkezett nagyszámú nevezés igazol, kik revansot óhajtanak venni a mi atlétáink múlt vasárnapi szegedi fényes győzelméért.

Az A. A. C. vezetősége és a versenyintézőség nagyarányu munkát fejtenek ki a verseny sikere érdekében, hogy a vasárnapi verseny ne csak sport, hanem érdekességi szempontból is páratlanul álljon városunk sporttörténetében.

A klub elnökségének a verseny védnökéül sikerült Gr. Károlyi Gyula, Urbán Iván, Fábry Sándor és Varjassy Lajost megnyerni, ami a verseny színvonalának előkelőségét emeli, míg a Magyar Atletikai Szövetség képviselőjében maga Stankovics S. Ilárd szövetségi főtitkár érkezik le Budapestről, ami viszont a versenynek szakszerűségét és az elérendő eredmények hiteltelenségét fogja bizonyítani.

Menetelés a halálba.

*

Vérlázító kegyetlenségek híre érkezik a hadgyakorlatok színhelyeiről.

Azt hittük, hogy a bileki halálmenet egy kissé lehütötte a katonai „Drill” szörnyű kedvteléseit. Elhangzottak a képviselőházi felszólalások, elnémult a nagyközönség elszörnyedése, egy két bűnbakul állított jelentéktlenebb parancsnok kitöltötte a rá mért pár napi szobafogságot; elsimultak a felkavart hullámok s visszament minden ismét a régi mederbe.

Az ideai hadgyakorlatokon ismét teljes egészében mutatkozik az ismert katonai szellem. Az a hagyományos felfogás, mely nagyobb gondot fordít a lovakra, mint az emberekre; amely szerint a katonák csak „emberanyag”, mert hiszen a kidőltek helyébe újakat állítanak: zsák kitelik a maga foltjából.

Egy közös hadseregbeli kapitány mondta azt valamikor, midőn a forszírozott gyors lépésben való menetelés közben összerogyott egyik közkatonája s a szomszédai oldalára akartak lenni: „Hagyjátok ott a fickót, hadd pusztuljon! Nincs pótolhatatlan ember a világon. Ha az a közkatonák meghal, jön helyébe másik közkatonák; ha én megdögli, jön helyembe egy másik kapitány, és ha a szentséges atyát elviszi az ördög: jön helyébe másik pápa!”

Sajnálattal említem, de kétségtelen bizonyosság az, hogy a mi közös hadseregünkben ép annyit törődnek a legénység testi épségével, egészségével és életével, akár csak a becsületével.

Mert ezt az utóbbit is megvonják tőle teljesen. „Mannschaft hat keine Ehre!” — így szokták mondani; s az ugynevezett „katonai becsület”-et teljesen a tisztikar foglalja el a maga részére. Hogy mily lealázó helyzete van a mi hadseregünkben a legénységi állományhoz tartozó katonának, azt legélesebben az a féltékeny elkülönítés mutatja meg, ami a tisztikar és legénység közé ékelte. A mancsaftnak tilos olyan vendéglőbe, kávéházba tolnakodni, ahova a tiszt urak járnak; tiszt ur és közönséges katonák között tilos a barátkozás. Szóval a tiszt urak olyan felsőbb lények, akikkel még egy levegőt sem szabad szivni a magánéletben annak a katonák bajtársnak, kit könyörtelen balvégzete a közönséges legénységi állományhoz való tartozás soha ki nem reparálható becstelenségére kárhozattott.

A komisz katonák mundér alatt is dobog önérzetes szív s bizonyára megalázó arra, ki helyzetét föl gondolni tudja, mikor látja, hogy a szegény katonát „kutyába se veszik.”

A tisztikar körében is akadnak azonban humanusan gondolkodó és érző férfiak, kik elborult tekintettel szemlélik a legénységgel szemben tanúsított lealázó bánásmódot. Az elbujdosott Orth János szelleme belopózott immár az emelkedettebb gondolkodású katonaelmékekbe; és előbb utóbb győzni fog az a felfogás, mely szerint a katonát nem „dresszírozni” kell, mint a lovat vagy ebet, hanem „nevelni”. Csak hogy természetes nevelést csak az adhat, aki maga is kapott. És sajnos, hogy még mindig az a szellem van tulsúlyban, mely azt tartja, hogy a katonának csak arra való a feje, hogy a kravátlíja föl ne csuszszék.

Borzalom azokra a kegyetlenkedésekre, emberkinzásra gondolni, amiken a szegény katonák — kivált így nagygyakorlat idején — keresztül kell vergődniök. Vannak edzett emberek, akik mindent kibírnak; de hány fizeti meg egészségével, testi épségével, némelyik pedig életével a hadi játék otromba embertelenségeit.

Azt értjük, ha háboruzáskor végszükség esetén s a diadal kivívása érdekében a biztos halálnak is szembe kell nézni; s a halálmegvető bátorság kétségtelenül a katonák legszebb erényei közé tartozik; — de miért kell béke idején, hadgyakorlatok alkalmából halálos megpróbáltatásokra kényszeríteni a szerencsétlen katonákat?

A katonai vasfegyelem békóba szorítja a hadsereg kötelékébe tartozó polgárokat. De ezeket a borzalmas embertelenségeket nem nézhetjük nyugodt szemmel mi s kell, hogy a polgárok fölháborodása tiltakozzék ezek ellen a brutalitások ellen.

A humanizmus, az emberi legelemibb jogok nevében követeljük ennek az esztelen embermészárlásnak a megszüntetését. Ám tessék hadiátékokat rendezni, de ne kergessék szükségtelenül halálba a munkás polgárság legjavát.

Nincs alkalom, amelyet diplomáták, kormányférfiak elszalasztának, hogy hirdessék, magasztalják a béke áldását, gazdag malasztját. És ime, békés időben hullik el polgáraink vére. Mennyi vére lesz szüksége ennek a hadvezetőségnek a válság napjaiban, ha most annyi áldozatot követel a Scheingefecht?!

Návay Lajos beszámolója.

A nemzet ellenségei nem választhatnak.

„Egyetértés, béke és türelem.”

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 5.

Most, hogy a politika vakációja is már vége felé közeledik, a képviselők bejárják kerületüket s a választó polgárok között beszámolót tartanak, amelyben az összes aktuális politika, kérdéseket fejtegetik. A hazafias frázisokban nagyhangú kuruc kijelentésekben bővelkedő sablonos beszámolók közül magasan kiemelkedik Návay Lajos képviselőházi alelnöknek, a battonyai kerület országgyűlési képviselőjének beszámolója, amelyet ma tartott Mezőkovácsházán. Nyugodt, okos beszéd volt a Návay beszámolója, amely igazságaival nagy hatást gyakorolt a választókra. Mezőkovácsházai tudósítónk a képviselőházi alelnök beszámolójáról az alábbiakat jelenti:

Návay Lajos dr. képviselőházi alelnök, a battonyai kerület képviselője most tartja beszámolóját a kovácsházai járásban. A képviselő kíséretében vannak Spilka Antal battonyai főszolgabíró, Kövér Béla mezőkovácsházai főszolgabíró, Urbanics szolgabíró és Purgly János. Ma délelőtt Apáca-községben tartotta beszámolóját Návay, este hét órakor pedig Mezőkovácsházán a Róth szálló emeleti nagytermében, ahol mintegy 300 választó volt együtt. A birtokosok közül ott voltak: Id. Nágel Vilmos, Babó Zoltán, Purgly János, Vásárhelyi Dezső, Biró Albert, Haasz Antal stb.

A függetlenségi és 48-as párt nevében Kádár Mihály pártelnök üdvözölte Návayt, aki azután szólásra emelkedett. Beszédének elején kijelentette, hogy a leghelyesebb politikának első sorban a király és nemzet közötti egyetértés ápolását tartja, amelyben az iskolának,

egyháznak és minden polgárnak közre kell működnie. A birtokosnak és munkásnak az a legjogosabb igénye, hogy közöttük a béke helyreállítsák és megőriztessék s azért mindkét tényezőnek erre kell törekednie.

Attért ezután a választói reformra. A reformjavaslatot már készítik a belügyminisztériumban, az ősszel azonban még nem kerülhet tárgyalás alá, mert ilyen fontos és Magyarország jövőjét előkészítő javaslat elkészítésére sok idő szükséges. Kijelenti azonban, hogy a reformjavaslat szerint a nemzet ellenségei nem nyernek jogot, mert az általános választói jog gyakorlása nem természeti jog, hanem állampolgári funkció.

A horvát kérdéssel szólna kijelenti, hogy a többség nem akarja a horvátokat jogaitól megfosztani, hanem csakis azt akarja elérni, hogy az egységes magyar kormány jogára alatt élvezzék azokat. Ha azonban a horvátok a magyar állam ellen akciókat fejtenek ki, akkor a kormány és az őt támogató többség a házbélyok revíziója által is érvényt szerez jogainak.

Erdekes nyilatkozatot tett Návay az általa vallott birtokpolitikáról. A községekben az egyenlő teherviselést akarja keresztülvinni, a puszták feladózási rendszerét azonban megszüntetni óhajtáná. Kijelenti, hogy ő az egyetértés, béke és türelem jelszavát követi és ezen az uton fog mindig haladni. Végül felhívta a választókat, hogy egyes-bajos dolgaikban forduljanak hozzá.

Návay beszéde nagy hatást tett a hallgatókra. A beszámoló után a képviselő tiszteletére sasvacsora volt, amelyen számos, lelkes felköszöntő hangzott el.

A pénz.

Ferenc Ferdinánd is szereti.

Egy milliót veszített a tőzsdén.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 5.

Demokratikus intézmény a börze. Ha a spekuláció rosszul üt ki, a gazdag ember épp úgy otthagyja a vagyonát, mint a szegény ember a foga fehérét. A börzének mindegy, kinek a pénzét nyeli el, de a kiéhez hozzáférhet, eltünteti hamar és alaposan. A budapesti tőzsdén az utóbbi időben alig akadt nevezetesebb differencia, de a bécsi börzének már szenzációja is van, igazi, nem mindennapi szenzációja.

A bécsi börze két bejegyzett ügynöke, *Schlesinger* és *Koref* az utóbbi időben előkelő klienshez jutott. Egy fővárosi lap értesülése szerint *Ferenc Ferdinánd* főherceget, a prezmítív trónörökösöt a jószágigazgatója útján megkörnyékezték s megmagyarázták neki, hogy — eme immár nem szokatlan módon — a konjunkturák egyes kihasználásával sok pénzt lehetne szerezni. *Ferenc Ferdinánd* tudni kell, hogy imádja a pénzt. Annaira imádja, hogy az autombillja katonai kocsi, a soffőrijét a hadsereg fizeti, a birtokát katonaság tartja rendben, egyebek között pedig pénzt csinál még a képeslevelezőlapokból is, amelyek az ő kastélyát ábrázolják.

A főherceg belement a nagy üzletbe. Az ügynökök egymásra hozták a jelentéseket, s mind mélyebben vitték bele a börzei üzlethez nem nagyon értő főherceget. A vége pedig az lett, hogy a főherceg elveszített egymillió koronát, de nem fizetett.

Sőt, nemcsak hogy nem fizetett, hanem az ügynökök ellen főjelentést is tett, azzal vádol-

ván őket, hogy becsapták. Az üzleteket, amelyekre a főherceget rávették, a jó urak állítólag nem hajtották végre se a börzén, se egyebütt, hanem *in sich* intézték el főhercegi megbízóukat. Egyszerűen ellene játszottak ők maguk.

A bécsi államügyészség a főjelentést a főherceg személyére való tekintettel hétpecsés titok alatt tartja.

Változások a magyar kabinetben.

Jekelfalussy, Josipovich és Zichy távozása.

Bolgár Ferenc — honvédelmi miniszter.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 5.

Egy, a délelőtti órákban megjelenő budapesti krajcáros lap mai számában azt a szenzációt röpi világgá, hogy a magyar kormány több tagja rövidesen megvált tárcájától. A lap beavatott forrása szerint *Jekelfalussy* Lajos honvédelmi, *Josipovich* Géza horvát és *Zichy* Aladár gróf a király személye körüli miniszter az ősszel kiválnak a kabinetből és egyiküknek, a honvédelmi miniszternek utódjára nézve már meg is történt a megállapodás *Bolgár* Ferenc honvédelmi államtitkár személyében.

Bármennyire is valószínűtlennek tetszik a részleges kabinet-válságról szóló hír, annyit meg kell engedni, hogy az okok, amelyek miatt a nevezett miniszterek kiválnának, úgyesen vannak csoportosítva. Ennek koncedálása után az alábbiakban közöljük a délelőtti lap híradását:

Mint az „*Uj Hírek*” beavatott forrásból értesül, az ősszel a *Wekerle* kormány három tagja kiválnak a kabinetből.

Jekelfalussy Lajos honvédelmi miniszter, akit a király nemrégiben táborszernagygyá léptetett elő, folyton betegeskedik. Három hónap óta egyáltalában nem volt hivatalában. Az ügyeket *Bolgár* Ferenc államtitkár vezeti, aki a minisztertanácsokon is részt vesz. *Jekelfalussy* távozása befejezett dolog.

Josipovich Géza, horvát miniszter megunt a tárcáját. A horvát konfliktus nagyon elvette a kedvét a miniszterségtől. Bizalmas barátai előtt kijelentette, hogy a parlamenti ülészek kezdetén még egy kísérlet tesz a horvát konfliktus békés kiegyenlítésére. Ha ez nem sikerül, úgy azonnal le fog mondani állásáról. Már pedig a horvát koalíció *Josipovich*csal, meg *Rakodczay*vai még szóba se akar állani, úgy hogy *Josipovich* távozása biztosra vehető.

Zichy Aladár gróf, a felség személye körüli miniszter nagyon zokon veszi, hogy a néppárt korifeusai az ő magatartásukkal annyira elrontották a jó viszonyt a függetlenségi és néppárt között. *Zichy* nagyon haragszik *Rakovszkyra* és *Zborayra*, akik a kiválást forszírozzák, miáltal *Zichy* helyzete a kabinetben csaknem tarthatatlanná lett. A néppártban már nyíltan beszélnek, hogy *Zichy* legközelebb lemond állásáról.

Politikai körökben már arról is tudnak, hogy *Jekelfalussy* utódja *Bolgár* államtitkár lesz, aki már hónapok óta vezeti a minisztérium ügyeit.

Hogy mennyiben válik be a krajcáros újság politikai jövendőlése, az már a parlamenti ülészek kezdetén ki fog tűnni, a mikor sorjára kerül a 48-as és a néppárt közötti leszámolás is.

Hatósági szénárusítás.

A magánspekuláció kizárása.

Győr város kezdeményezése.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 5.

Az általános drágaság és a nehéz megélhetési viszonyok arra készítetik most az egyes városokat, hogy a magánspekulációk zsilipjeit elzárva, a közszükségletekre szolgáló élelmiszereket és egyéb tömegfogyasztási anyagokat nagy mennyiségben maguk szerezzék be és a beszerzési áron adják el a fogyasztó-közönségnek. Ez az üdvös gazdasági politika egyrészt megkíméli a közönséget attól, hogy az elárusítók kényük-kedvük szerint kiszákmányolják, másrészt arra bírja az elárusítókat, hogy az árakat mérsékeljék. Csakis így lehet kedvezőbb megélhetési viszonyt teremteni.

Egyes városokban hatósági mézárásokat állítottak fel s ezekben a közönség olcsó és jó húst kap. A mézárosok pedig kénytelenek a husarakat leszállítani és lépést tartani a hatósági mézárásokkal, hogy vevőiket el ne veszítsék. Igaz, hogy ezáltal a mézárosok nagyobb jövedelemtől esnek el, de a közönség érdekei meg vannak védve. Más fontos élelmiciknek hatósági előállítására és árusítására is csökkenteni némileg a drágaságot. Itt van például a kenyérnek hatósági műhelyekben való sütése. Olyan városokban, ahol még eddig nem gondoltak a kiszípolozott közönséggel, mint például Aradon is, a fehér kenyérnek kilogrammja 32 fillér. Más városokban hatósági sütőműhelyt állítottak fel, ahol sokkal olcsóbban árusítják a kenyeret. A sütőmesterek a régi árak megtartásával természetesen nem vehetnék fel a konkurrenciát a hatósággal s így ők is leszállítják a kenyér és péksütemények árát.

Az utóbbi időben a tüzelő anyagok is rendkívüli mértékben megrágultak. A fák különben már régen olyan horribilis magasak, hogy manapság valóságos fényűzés fával főzni vagy fűteni. S hogy a tüzelőanyagok drágasága teljes legyen, nemrégiben a szén árát is jóval fölemelték. A fővárosban már valóságos szén-uzsora van az utóbbi időben s a fővárosi hatóság éppen most készül erélyes fellépéssel az áldatlan állapotoknak véget vetni. A szén megrágulása nagy csapást jelent a közép- és a szegényebb néposztályokra s most már komolyan foglalkoznak azzal az eszmével, hogy hatóságilag árusítsák a tüzelőanyagot.

A példával Győr városa jár elől. Győr-ből táviratozzák lapunknak, a város törvényhatósága *Szauter* Ferenc tanácsnok kezdeményezésére elhatározta, hogy 30,000 métermázsa szénét vásárol és ezt beszerzési áron árusítja.

Az országot — mint lapunk mai számában megirtuk — szénínség fenyegeti. Győr városa már előre védekezik a veszedelem ellen. Kövesse ezt a példát Arad városa is, amely egyizben, amikor beszerzési áron tengeri halakat árusított, megmutatta, hogy megtudja védeni polgárainak érdekét. Felhívjuk a városi tanács figyelmét Győr város határozatára, amely-

nek követése áldásos eredménnyel lesz a város közönségére.

Itt említjük meg, hogy fiumei nagy szénexportőrök érdekes tervvel foglalkoznak, amely ha megvalósul, alkalmas lesz arra, hogy elejébe vágjon a fenyegető szénínségnek. Arról van szó, hogy angol szénkülön e célra készült vontató hajókon, a Fekete tengeren át szállítsanak Orsovára, a honnan a Dunán vinnék fel Budapestre. A vízi-ut a kitünő angol szén szállítását annyira olcsóvá tenné, hogy ez az angol szén könnyen konkurrálhatna a porosz szénnel. Egyes fiumei szénkereskedő cégek már lépéseket tettek aziránt, hogy Orsován nagy szénraktárakat létesítsenek. A kormány támogatni hajlandó ezt a mindenesetre okos tervet.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) A Kölcsey egyesület szeptember havi választmányi gyűlése 6 ikán délután 6 órakor lesz a Weltzer-utcai polgári iskolában. E gyűlésen az elnökség beszámol a június óta történetéről. Különösen a kulturpalota és a könyvtárra vonatkozólag. A tavaszról elmaradt közgyűlés idejét és tárgysorozatát a pénteki választmányi gyűlésen fogják megállapítani.

Avadásönkéntes merénylete

Klempa Kálmán kegyetlenkedett.

A végzetes Lajos-napja.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, szeptember 5.

Klempa Kálmán századosnak, a 28. vadászszázalaj volt aradi pótkerétparancsnokának és Szabó Odön vadászonkéntesnek sajnálatos aférjéről ma újabb részleteket jelentenek, amelyek egyes lapok cáfolatával szemben mindenben megerősítik az első híradást. Szabó Odön önkéntes bajonettjével tényleg hasba szurta Klempa századost, akit súlyos sérülésével a gyulafehérvári kórházban ápolnak. A magáról megfélekedett vadászönkéntesnek szemén kapott sebe is veszélyes és ezért őt is kórházba szállították.

A hadbíróság megindította a vizsgálatot, amelynek részleteit azonban szigorúan titkolják. Csak annyi derült ki, hogy az eset augusztus 25 én, Lajos napján történt. Szabó akkor néhány magyar társával mulatozott, Kossuth Lajos névnapját ünnepelte és hazamenet mámoros állapotban a Kossuth-nótát énekelte. E miatt zördült össze Klempa századossal, aminek azután a szomorú kimenetelű affér lett a vége.

Egy nagyszabeni teljesen megbízható hírlapíró távirati értesítése szerint maga az eset minden kétségen kívül megtörtént és már katonai részről sem tagadják. A katonaság részéről megindult a vizsgálat, amit a nagyszabeni hírlapíró előtt Hoske dr. alezredes, a 12. hadtest jogügyi referense is megerősített. Az alezredes elmondta, hogy hivatalos tudomása van az esetről és már meg is kezdte a vizsgálatot. Hoske azt is hangoztatta, hogy a támadó nem a százados, hanem az önkéntes volt, aki nyilván ittasan követte el a merényletet.

Más forrásból jelentik, hogy Klempa százados kegyetlenségéről ismert ember, a legénységgel rosszul bánik és állandóan lovaglóstorral jár, amelyet nagyon gyakran a legénységgel szemben is használ. A mostani esetben is úgy tett, hogy az önkéntes káplárra rávágott az ostorral, mintha valami cigánylegény nyel állott volna szemben. Az összetűzésnél

megsebesülteket a gyulafehérvári csapatkórházban ápolják, ahol azonban a hírlapíróknak minden fölvilágosítást megtagadtak.

A botrányos esetnek még egy verziója van, amely egészen valószínűnek látszik és amely szerint ez az affér is a Kossuth-nóta miatt keletkezett. A botrány augusztus 25 én, Lajos napján történt, amikor Szabó Odön több magyar fiúval mulatozott és Kossuth Lajos névnapját ünnepelte. Amikor Szabó a kocsmából hazament, minden valószínűség szerint a Kossuth-nótát énekelte és emiatt szidta meg a százados. A mámoros önkéntes feleselt, mire Klempa Kálmán a lovaglóstorral fején ütötte az önkéntest. Ez az ütés annyira kihozta a sodrából Szabót, hogy bajonettet ragadott és megszúrta a följobbalóját.

Klempát, aki buzamosabb ideig szolgált Aradon, itteni katonai körökben nem ismerik kegyetlenkedő embernek, sőt ellenkezőleg, jóvialis férfinak tartják és ezért kedvelték polgári körökben is. Lehet azonban, hogy a mostani csapat szolgálata kivétel nélkül humánus érzelmeiből és a szelíd pótkerétparancsnokból brutális csapatparancsnokot faragott.

SPORT.

+ A tiszai regatta szövetség versenye. A sportkörökben országos érdekességű sportesemény fog lefolyni szept. 8-án Szegeden. Ekkor tartja meg a Tiszai Regatta Szövetség a Magyar Evezős Egyletek Országos szövetségével egyetemben nyilvános amatőr evezős-versenyét a szeszgyár és a közúti hid mögötti versenypályán. — A versenyre a magyarországi evezős egyletek közül hat nevezett be. Legérdekesebb lesz a Nemzeti és a Pannónia nyolcas versenye. E két csapat ezidő szerint legjobb a monarchiában s az elsőség kérdése e versenyen fog eldőlni. Ugyanezen két egylet fog versenyezni a race négyes díjért is a nyolcas legénységéből összeválogatott csapattal. Temesvár, Szolnok és Arad két négyes számban fognak mérkőzni.

Az aradi Maros evezős egyesület a verseny több számában vesz részt. Az egyes versenyben Czédly György, a Maros tagja mérkőzik a szegedi Csónakázó egyesület és a szolnoki Tisza egy-egy tagjával. A néhai Vásárhelyi Béla által 1905-ben alapított Maros evezős egyesület vándordíjért a Maros, mint a vándordíj védője indul a Temesvári Csónakázó Egyesület és a szolnoki Tisza négyeseivel. A Maros csapatában a következők lesznek: Kis Zoltán, Heinrich Gyula, Keller Lajos, Kiss Lajos str., Jegessy Károly dr. kormányos. A versenybizottságban a Maros evezős egyesületet Dálnoki Nagy Lajos dr., Dániel Endre, Jankó Imre és Laczay Endre képviselik.

A szatmári vihar. Bizalom Wekerlének.

A „veszett jezsuita.”

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, szeptember 5.

A kuruckodó szatmáriak, akik az „abszolutizmus” korszaka alatt olyan veszedelmes hazafiak voltak, ma behódoltak. A Majos-ügy hullámai, amelyek hetekig tartották izgalomban a vármegye közvéleményét, egy lojális felirattal végleges elintéztést nyertek s Wekerle Sándor miniszterelnök nyugodtan alhatik a derék szatmáriaktól: ők már aligha fognak neki a közeljövőben bizalmatlanságot szavazni.

A törvényhatóság mai izgalmas rendkívüli közgyűléséről az alábbiakat jelenti szatmári tudósítónk:

Szatmármegye törvényhatósága ma rendkívüli közgyűlést tartott, amely igen izgalmas lefolyású volt. A törvényhatóság a Majos-féle ügyet tárgyalta. Majos Károly tudvalevőleg a közelmúlt ex-lexes időben alispán volt Szatmármegyében, akit Wekerle Sándor pénzügyminiszter néhány héttel ezelőtt pénzügyi tanácsossá nevezett ki. Ez nagy felháborodást keltett a megyében és Luby Géza függetlenségi képviselő azzal kezdte meg a mozgalmat, hogy bizalmatlansági indítványt nyújtott be a törvényhatósághoz Wekerle ellen.

Az indítvánnyal tegnap foglalkozott az állandó választmány, amikor is Falussy Árpád főispán Wekerle megbízásából kijelentette, hogy a kinevezéssel a miniszterelnök nem akarta megsérteni a megye közönségének hazafias érületét. Együttal ajánlotta, hogy térjenek napirendre a képviselő indítványa felett már azért is, mert a miniszterelnök ígéretet tett, hogy a jövőben nem neveznek ki senkit, akinek hazafiaságához kétség fér.

Az indítványozó képviselő azonban ragaszkodott ahhoz, hogy a miniszterelnöknek a Majos-féle kinevezésért bizalmatlanság szavaztassék s ezért a következő szövegű határozati javaslatot terjesztette a választmány elé.

Szatmármegye közönsége mély megdöbbenéssel szerzett tudomást a kinevezésről, s nem nyugodhatik meg Wekerle Sándor miniszterelnöknek azon kijelentésében, hogy a jövőben darabontot kinevezni nem fog és csak akkor nyugszik meg, ha hazafiatlanul viselkedő embereket többé semmiféle hivatalban nem alkalmaz.

Falussy Árpád főispán a javaslattal szemben újra azt ajánlotta, térjenek felette napirendre. Luby Géza azonban erősen kardoskodott eredeti indítványának elfogadása mellett, s kifejtette, hogy Wekerle Sándor csak úgy teheti némileg jóvá a dolgot, ha a képviselőházban jelenti ki, hogy darabontot többé ki nem nevez.

Szabó Albert dr., a volt néppárti jelölt Luby indítványát támogatta. Beszéde közben nagy lármát tört ki. Az elnöklő főispán folyton csengetett és többször rendreutasította a szónokot. A vita végén Luby Géza élt a zárószó jogával. Erősen kifakadt a főispán ellen, akire ráfogta, hogy részrehajló és pártoskodó s olyan terrorizmussal vezet a tanácskozást, mint a régi szabadelvűpárti főispánok. Luby kijelentései óriási viharra szolgáltattak okot, s a képviselő annyira összeszólkózott a főispánnal, hogy Luby később provokáltatta a főispánt. Végül azonban mégis győzött a főispán álláspontja, akinek indítványát az állandó választmány nagy szótöbbséggel elfogadta, míg Luby bizalmatlansági indítványát elvetették.

A mai rendkívüli közgyűlésen a törvényhatóság tagjai is nagy többséggel elfogadták az állandó választmány javaslatát. Ez azonban nem ment simán, s a közgyűlés folyamán újabb összekoccanás történt. Luby és Falussy többször és élesen összeszólkózottak, s miután a törvényhatósági tagok nagyobb része Falussy főispán mellett foglalt állást, a termet óriási zaj töltötte be. A szavazás alkalmával a közgyűlés 250 szavazattal elfogadta az állandó választmány indítványát, míg Luby indítványa mellett csak 10-en szavaztak. Az eredmény kihirdetése után a főispánt lelkesen megéljenzették.

Egy hírlapíró a közgyűlés után felkereste Falussy Árpád főispánt, aki azt mondotta, hogy az egész Majos-ügy egy veszett jezsuita, Szabó Albert dr., a bukott néppárti jelölt agyából pattant ki. Szabó afelett való haragjában, hogy megbukott, boszút akar állani veresége

ért. Neki felült Luby s ez az oka, hogy olyan készséges támogatója a Majos-ügyben.

A függetlenségi képviselő és Szabó Albert dr. legutóbbi szereplése a vármegyében sok merde-mondára adott alkalmat. Ez a pletyka főleg abban csucsosodik ki, hogy Luby szegény ember, Szabó pedig vagyonos, akinek vagyonosságát okkal, vagy ok nélkül, de összeköttetésbe hozzák Luby Géának a törvényhatóságban való szereplésével. Luby Géza tegnapi lovagias ügyét ma békésen intézték el.

HIREK.

Merénylet a király ellen.

Arad, szeptember 5.

Amióta Caserio, Luccheni és társaik az anarchizmus szent nevében a koronás fők kipusztításán fáradoznak, a monarchia népei aggódva fogadják a híreket, amelyek arról szólnak, hogy ősz királyunk elhagyja rezidenciáit és vidékre utazik. Bármekkora is legyen az őrzésére hivatott apparátus, mindig félt, hogy valamelyik szelid álorcát viselő fanatikus kezét emel uralkodónkra, erre az élő-szentünkre, akit nemcsak a jog és törvény nyilvánít sérthetetlennek, hanem az a mérhetetlenül sok és nagy sorscsapás, amelyet ez az aggyasztán krisztusi megadással elvisel. Az Afrika vadonaiban tanyázó kabil és a kaffer bizonyára nem ragadná meg kőből csiszolt öl szerszámát, hogy Ferenc József melléne szegezze. De a szalonkabátba és cylinderbe bujtatott fenevad, a kultura emlőin nevelt anarchista lelkifurdalás nélkül képes megvillogtatni finom acél törét két államnak a rajongásig szeretett öreg és törődött fedelme ellen.

Ezért áll meg az érverése két nemzetnek annak a hirnek pusztá hallatára, hogy merényletet követtek el uralkodónk ellen. E hírek mind szaporábban kelnek szárnyra, de szerencsére eddig semmi alapjuk sem volt és ma is csak koholt merénylethir riasztotta föl Bécset, amint azt az alábbi távirat jelenti:

Ma az osztrák fővárosban a déli órákban az a hír terjedt el, hogy *Klagenfurtban* egy olasz munkás merényletet követett el a király ellen. A merénylet ártotta a kordont s egy bottal a király kocsija felé szaladt mielőtt azonban oda ért volna, lefogták és letartóztatták.

Miután az első órában a hirt sem meg nem cáfolták, sem meg nem erősítették, az osztrák fővárosban óriási izgalom uralkodott.

A telefonon való számtalan tudakozásra végre délután megérkezett *Klagenfurtból* az első jelentés, amely az egész merényletet *koholmányának mondja*.

Azt hiszik, hogy a merénylet híreinek az volt az alapja, hogy egy öreg ember, aki botra támaszkodva állott, a király bevonulása alkalmával huzott kordonon véletlenül belül került. Ezt azonban hamarosan észrevették s az öreget visszazsörtötték a tömegbe.

— A biboros barátja. Budapestről jelenti tudósítónk: *Schlauch* Lőrinc volt nagyváradi püspöknek és biboros főpapnak a Hornyánszky-utca 4-ik szám alatt volt egy háza, amelyet, mikor a püspök meghalt, felerészben öccsére, *Schlauch* Nándor és felerészben egy *Kubitssek* Katalin nevű idősebb hölgy örökölte. *Kubitssek* Katalin, aki fiatalabb éveiben a *biboros barát-*

nője volt, állandóan ott is lakott a saját házában, amely a napokban a tulajdonosnő halála folytán gazdátlanul vált. Miután háziurnak lenni nem megvetendő foglalkozás, most az örökség miatt megindult a háborúság *Kubitssek* Katalin rekonal és a *Schlauch* család között, a mely igényt tart az idős hölgy hagyatékára is. Bizonyos, hogy a dolog perre fog kerülni s hogy az iratok már legközelebb a járásbíró előtt lesznek.

— A király újra oltatja magát. *Ischlból* táviratozzák: A király, mielőtt a klagenfurti hadgyakorlatokra utazott volna, orvosai tanácsára elhatározta, hogy legközelebb *himlő* ellen újra be fogja magát oltatni. Ez elhatározásának eredete az, hogy Bécsben sokkal több himlő eset fordul elő, mint amennyit a hivatalos jelentések feltüntetnek. Mikor ez a dolog véletlenül kitudódott, az udvari orvosokat megbízták, hogy győződjenek meg a v lósról. Az orvosok megállapították, hogy a hatóságok ugyan nem figyelik a himlő eseteket, de miután az utóbbi időben feltűnően sok a himlő eset Bécsben, mégis azt ajánlották a királynak, hogy oltassa be magát. A király ebbe bele is egyezett, s mikor *Ischlból* távozott, e tárgyban az *ischli* polgármesterhez is kérdést intézett. A király ugyanis megtudakolta a polgármestertől, hogy *Ischliben* sokan oltatják-e be magukat? A polgármester azt mondta, hogy a fürdővendégek között tényleg tekintélyes azoknak a száma, akik ennek a kis műtétnek alávetik magukat. A király erre végleg elhatározta, hogy beoltatja magát. Beavatott helyről írják, hogy az oltásra *magyarországi* oltó anyagot fognak felhasználni.

— A hadgyakorlatok áldozatai. *Nytrából* táviratozzák: A környéken gyakorlatozó 71. és 72. közös gyalogezredek augusztus 30-án éjjeli gyakorlatot tartottak. A rendkívül hosszú ideig tartó és gyors meneteléstől két ember meghalt és huszan megsebesültek. Ezek közül többen *tüdőbajt* kaptak. Szeptember 3-án ismét éjjeli gyakorlat volt, óriási viharban, szélben és hideg esőben. A gyakorlatot a rossz idő dacára megtartották. Több katonára kidőlt, néhányat *tüdőgyuladással*, három embert pedig *tífusszal a kórházba szállítottak*. A nyitrai gyakorlatokon megtörtént, hogy a vaktöltések közé két éles golyó került, amelyik közül az egyik megölt egy szakaszvezetőt. A másik egy közembert talált a lábán. Ezt beszállították a nyitrai csapatkórházba, ahol tegnapelőtt meghalt.

— A hágai kongresszus. *Hágából* jelentik: *Tornietti*, az első olasz delegátus fentartotta magának, hogy a választott bíróság kérdéséhez tett indítványát a választott bíróság bizottságának plénumához fogja beterjeszteni.

— A horvátok és az általános választói jog. *Zágrábról* írják: *Supilo* képviselő a legközelebb összeülő képviselőházban erős agitációt akar kifejteni abban az irányban, hogy a kormány az általános választói jogot minél előbb valósítsa meg. Reméli, hogy a küzdelemben a horvát képviselők a magyar képviselőházban nem lesznek egyedül, s hogy az általános választói jog hívei hozzájuk fognak csatlakozni.

— A hadügyminiszter a hadgyakorlatokon történt balesetekről. *Bécsből* táviratozzák: *Schönaich* hadügyminiszter egy bécsi lap tudósítója előtt a következőleg nyilatkozott a hadgyakorlatoknál előfordult balesetekről:

— A csapatoknál előfordult betegségekről megkaptam a hivatalos jelentést. A 17. gyalogezrednél az ugynevezett „halálménet” napján csak 42 beteg volt, augusztus 30-án már csak

12. A katonák közül senki sem halt meg. Főleg lábbajok mutatkoztak. Komolyabb megbetegedések nem fordultak elő. A 7. gyalogezrednél balesetek egyáltalán nem történtek. A 14. hadtestnél alig jelentettek beteget. A második hadtestnél is csak szórányosan fordultak elő megbetegedések. Kiadtam a parancsot, hogy a legénységgel a lehető legnagyobb kimérettel bánjanak. A balesetekről szóló hírek, ismétlem, *tulzottak*, részben pedig *valótlanak*.

— Az arad-hegyaljai motoros vasut új igazgatója. A gyulafehérvári helyi érdekű vasut igazgatóságának ülésén *Zerkowitz* Rezső igazgatófőmérnök bejelentette, hogy állásáról lemond, mivel az *arad-hegyaljai motoros vasut* vezetésével az ott elfoglalandó igazgatói állásra nézve teljes megállapodásra jutott. A gyulafehérvári motoros vasut vezetésével az igazgatóság egyik tagját, *Szekér* Gyulát fogják megbízni.

— A bekebelezett Magyarország. *Rózsahegyről* jelentik: A *Gross-Österreich* című hírlapvállalat oly térképet küldözget szét a magyarországi nemzeti egyesületeknek, bankoknak, amelyen a következő fölírat olvasható: *Neue Wandkarte von Österreich*. A térképen Magyarország és Horvátország, mint Ausztria tartományai szerepelnek. A magyar állam ellen irányuló térkép a *Zeit und Bild* című berlini folyóirat nyomdájából került ki. A felvidéki vármegyék hatóságai fölhívták a belügyminiszter figyelmét a térképekre.

— Amerikai párbaj. *Szolnokról* jelentik: *Csabai* László kisújszállási állomási fővigyázó gyakornok, aki szülei látogatására ideérkezett, ma egy szolnoki szállóban *öngyilkosságot követett el*. Hátra hagyott leveleiből kitűnik, hogy tettének oka *amerikai párbaj*.

— Vasuti szerencsétlenség. *Lembergől* jelentik: A magyar határ közelében, *Bukatovice* mellett ma vasuti szerencsétlenség történt, amelynek 8 halottja és 14 sebesültje van. A szerencsétlenség egy személyvonattal történt, amely az állomás közelében eddig ki nem derített okból *kisiklott*. A kisiklás következtében az összes gázlángok kialudtak a vonaton, a podgyászok az utasokra estek, akik a hirtelen megállítás és rándulás következtében a kocsik falához ütődtek. A személyvonat nyolc kocsija a többitől elszakadt, a két első kocsi pedig felfordult és *kigyulladt*. Számos utas eszméletét veszítette. Az égő kocsikból az ablakokon át menekültek az emberek a kocsik tetejére. Az első két kocsi utasai közül három *azonnal meghalt*. Egy lezuhanó ajtó egy katonának mind a két lábát eltörte. Harmincnál több azoknak az utasoknak a száma, akik a vasuti szerencsétlenség következtében agyrázkódást szenvedtek.

— Ég a bán erdője. *Zágrából* írja tudósítónk: *Rakodczay* Sándor horvát bán velikai birtokán veszedelmes erdőégés volt, amelyet csak nagy erőfeszítéssel sikerült eloltani. A tűz mintegy 70 holdnyi erdőterületet emésztett el.

— Megrendítő haláleset. Tegnap reggel megrendítő haláleset történt Aradon. *Bodea* Fabriciusné, szül. *Jánosi* Julia, *Bodea* Fabricius lázai gör. kel. román lelkész neje tegnap reggel gyomorgörcs következtében hirtelen elhunyt. A lelkészné tegnapelőtt bejött Aradra, hogy beírassa *Döme* nevű gimnázista fiát. A beiratás elvégzése után apjának, *Jánosi* János nyugvárosi kertésznek *Láhner* György utcai lakására ment, ahol ebéd után rosszul érezte magát. Apja rögtön elhívatta *Tisch* Mór dr. tb. főorvost, aki csillapítószert adott a betegnek. *Bodea* né ezután jobban lett. Tegnap *Jánosi* bement leánya szobájába és költögetni kezdte. Ekkor rémülten látta hogy *leánya halott*. Nyomban elküldtek *Tisch* dr. ért, aki azonban már csak a *gyomorgörcs* következtében beál-

lott halált konstataha. A hirtelen elhunyt urinót ma délután temették el nagy részvét mellett. A gyászszertartást *Bogya* Gábor aradi tb. esperes végezte, aki mélyen megható beszédben bucsuztatta a nagyszámu családja köréből kiragadott halottat.

— Csak Bánffy! Szeged I. kerületének orsz. képviselője, Bánffy Dezső báró nemrég meglátogatta egy lelkes hívét, aki egyébként fővárosi ügyvéd. A család készült a nagy látogatóra s amikor a volt miniszterelnök ismert fogata megállott a ház előtt, az ügyvédné és a fehér ruhába öltözött hat éves kis leány szívdobogva várták a kegyelmes urat az ajtónál.

Végre megjelent s nagyon kedélyesen üdvözölte a családot. Majd meglátva a kis leányt, megismogatta arcát és így szólt hozzá:

— Hát téged, hogy hívnak?

— Margitka.

— Tudod-e, hogy ki vagyok én!

— En tudom, — felelte szégyenlősen a leányka. — A kegyelmes ur! . . .

Majd gyorsan hozzátette:

— . . . de amikor nem tetszik itt lenni, akkor csak Bánffy.

— A kormányozható léghajó. *Berlinből* jelentik: A Parsefal-féle motorléghajó felszállása az este sikerült. A léghajó a Togeler tóhoz és visszamenet másodpercenként 5 méter sebesség mellett haladt. A szél ellen gyorsan ment és terv szerint visszatért ismét a felszállási helyhez.

— „Emma Calvé.” Ez a név így idézőjelben úgy lehet nemsokára le fogja főzni a közismert Vieve Clipout-t, a Most et Chandont és Pommeryt. *Calvé* Emma, a híres francia operafőnök, akit a budapesti közönség is ismer, elhatározta ugyanis, hogy felcsap pezsgőgyárosnak és a pezsgőjét „Emma Calvé” márka alatt bocsátja forgalomba. Az üzletet úgy látják nagy arányokban készülni kezdeni Amerikában, ahol a *newyorki* „Metropolitan Opera House” előadásain ünnepelték. A híres *Carmen* a kaliforniai *Los Angeles* ban akar egy ezer hektárnyi szőlőbirtokot vásárolni és a saját szőlőjéből akarja a pezsgőt gyártani. A mulatság körülbelül harmadfélmillió korona befektetést igényel, de a művész a legjobb reményekkel néz a vállalkozás elé és nem sokalja ezt az összeget.

— Tífuszjárvány Boszniában. *Szerajevó* ból táviratozzák: Illetékes helyről a következőket jelentik ki: Egyes újságokban tulzott hírek jelentek meg a katonaság közt pusztító tífuszjárványról. A járvány uralkodik ugyan és a beteg katonák száma 55, de a betegség lefolyása enyhe. Eddig csak 3 haláleset fordult elő és csak egy beteg állapota súlyosabb, a többi vesélyen kívül van. Újabb esetek egyáltalán nem is jelentkeztek.

— Egy beteg ember rémtette. *Zimonyból* táviratozzák: *Lozrek* Nikola városi szolga ma valami ürügy alatt elküldte feleségét hazulról, s azután három gyermekét baltával agyonütötte, negyedik gyermekét pedig életveszélyesen megsebesítette. Majd vadászfegyverével szíven lökte magát. Rövid kínlás után meghalt. A szerencsétlen embernek az volt a rögeszméje, hogy tüdőbeteg és hogy gyermekei az ő betegségét szintén örökölték. Azt hiszik, hogy tettét pillanatnyi elmezavarásban követte el.

— Eljegyzés. *Bernát* Márton eljegyezte *Szavay* Imre kereskedő bájos leányát, *Micit*.

— A temesvár-varjasi vasut. A hivatalos lap mai száma közli a temesvár-varjasi vasut engedélyokiratát. A vasut engedélyese *Pallós* Ignác budapesti építvállalkozó; a vasut építési tőkije 2,410,000 korona.

— Zendülés az ivóvíz miatt. *Máramaroszi* getről írja tudósítónk: Szabolacsárda községben a parasztság ma botokkal és késekkel reá támadt *Schreiber* Herman fakereskedőre, aki egy bizottsággal kiszállott a községbe. *Schreiber* tudniillik erdőkihasználási jogot vett, s ezen az erdőn folyik keresztül egy patak, a mely a községet ivó vízzel látja el. *Schreiber* azt kívánta, hogy a patakot más irányban vezethesse és hogy a patakon fát usztathasson le az erdőből. A bizottság ma azért jelent meg, hogy felülvizsgálja, vajjon a fakereskedő kérése teljesíthető-e? Mikor a nép megtudta, hogy *Schreiber*nek mi a szándéka, megtámadta a fakereskedőt, aki futva menekült a község házára, ahol eltorlaszolta magát. A nép a községi bírót, aki *Schreiber* védelmére kelt, megverte, majd ostromolni kezdte a község házat. Eire csendőrökért telefonáltak, mire nemsokára megérkezett 28 csendőr Máramaroszi getről, a kiknek sikerült a fakereskedőt veszedelmes helyzetéből kiszabadítani. *Schreiber* az esetből kifolyólag az erdővételről lemondott.

— Egy község pusztulása. *Kassáról* táviratozzák: A napokban tudvalevőleg leégett *Kis-Szeben* község. A tető nélkül maradt házak az esőzés következtében sorra összeomlanak, s az amugy is hajléktalanul maradt lakosság egymásután veszt el utolsó menedékhelyét is. Tegnap a római katolikus plébánia boltzata szakadt le, amely két cselédet, akik az épületben foglalkoztak, maga alá temette. Azonnal hozzáfogtak a veszedelmes helyzetbe jutott leányok megmentéséhez, a mire azonban megtalálták őket a romok alatt, mind a ketten meghaltak. A közbiztonsági állapotok az elpusztult községben a lehető legrosszabbak. A község két szál rendőre képtelen a rendet fentartani. Az előjáróság ennek következtében ma az alispántól a csendőrség kirendelését kérte.

— Bünper egy táviratért. *Nagyváradról* jelentik: A nagyvárad-i törzényszék tegnap vád alá helyezte az aradi *Tribuna* felelős szerkesztőjét, mert lapjában leköszölte azt a táviratot, melyet a bécsi románok annak idején *Vajda* Sándor képviselőhöz intéztek.

— Munkászavargás *Rutkán*. *Rutkáról* táviratozzák: A csendőrség letartóztatta *Rosecker* Lajos munkást, mert arra bujtotta fel a gőzfűrés munkásait, hogy sztrájkoljanak. A gyér munkásai kiakarták szabadítani *Rosecker* t s csak *Nagy* Mihály csendőrnek köszönhető, hogy a zavargás következtében vér nem fojt. A zavargás miatt két munkást letartóztattak.

— Új vasutak. A kereskedelmi miniszter az alföldi első gazdasági vasut részvénytársaságnak a m. kir. államvasutak nagyvárad-szeged-rókusai vonalának Nagyszalonta állomásából kiágazólag egyfelől Mezőgyán irányában Zsadányig, másfelől ugyancsak Nagyszalontától *Árpád*ig vezetendő 0.76 m.-es keskeny nyomtávu helyi érdekű vasutvonalra; a *Meisels* és *társai* beléti társaság budapesti cégnek az aradi és csanádi egyesült vasutak *Alvaca* állomásától a m. kir. államvasutak *Zám* állomásáig vezetendő fővonalra, valamint ezen fővo-

nalból *Kazanesd* község határában leendő elágazással a Ponor völgybe mintegy 8.5 km. hosszban, valamint *Paranszeszi*, *Paran Regulin*, *Paran Strimbulur* és *Izvor* völgybe vezetendő 0.70 m.-es keskeny nyomtávu szárnyvonalakra adott előmunkálati engedélyt egy évre meghosszabbította.

— *Marosán* Lázárnét felmentették. Az aradi esküdtbíróóság ma ismét kegyelmet gyakorolt. *Marosán* Lázárnét, aki 1905. október 21—22 ike közötti éjjel az urát arzénal állítólag mérgezte, két napi tárgyalás után felmentették. A tárgyalás során több terhelő adat merült fel ugyan az asszony ellen, de tekintettel arra, hogy borzalmas tette nem nyert kellő bizakodást, az esküdtbíróóság kénytelen volt a vádlót felmenteni. *Marosán* Lázárnét, aki öt hónapot töltött el vizsgálati fogságban, azonnal szabadlábra helyezték.

— A D. M. K. E. közgyűlése Hódmezővásárhelyen. A Délmagyarországi Magyar Közművelődési Egyesület ez évi október hó 19. és 20. ik napján tartja meg évi rendes közgyűlését Hódmezővásárhelyen, amelynek közönsége szinte szeretettel és magyaros vendéglátással készül a szép nagy magyar város falai közé fogadni a D. M. K. E. tagjait. Hódmezővásárhely város tanácsa hónapok óta foglalkozik már a D. M. K. E. közgyűlésével kapcsolatos ünnepek előkészítésével és most bizottságot is küldött ki a fogadás, az elszállásolás, a lakoma, a hangverseny munkálatainak előkészítésére. E bizottság elnöke *Szalay* József dr. rendőrfőkapitány, míg tagjai *Kmettykó* József főjegyző, *Faragó* Sándor és *Genda* József dr. tanácsnokok, *Mattiasich* Dezső dr. kir. közjegyző, *Halász* Manó dr. ügyvéd és *Szentiványi* Ede dr. E bizottság a napokban Hódmezővásárhelyen ülést tart, a melyen a D. M. K. E. elnökségének képviselőiben *Zsifross* Mihály, a D. M. K. E. főszámvévője vesz részt. Ezen a gyűlésen állapítják meg véglegesen a D. M. K. E. közgyűlésének és az azzal kapcsolatos fényes kulturális ünnepeknek sorrendjét. Itt említjük meg, hogy újabban a D. M. K. E. örökös tagjai sorában 1000—1000 koronával beléptek: *Károlyi* Mihály gróf és *Mährer* György országos képviselők, továbbá 200—200 koronával alapító tagnak: *Festetic* Tasziló gróf, *Schwartz* Ferenc, *Dirszty* Béla, *Podmanitzky* Endre báró, *Torontái* Helyiérdekű Vasutak, *Krajer* E. és *Társai*, gróf *Tolvay* Takács József, gróf *Almássy* Kálmáné, báró *Staudach* Adolf dr. A közgyűlésre és az azzal kapcsolatos ünnepekre a D. M. K. E. elnöksége és Hódmezővásárhely város közönsége már most ezuton is meghívja a kulturregysület örökös, alapító, rendes és pártoló tagjait.

— Kivégzett orosz összeesküvők. *Berlin*ből táviratozzák: *Naumov*, *Micsidenko* és *Siniaski* összeesküvőket, kiket a katonai bíróság büntetésnek talált abban, hogy a cár élete ellen merényletet készítettek elő, ma reggel felakasztották. *Naumov*ot kivéve valamennyien visszautasították az egyház vigasztalását. *Siniaski*nak megengedték, hogy kedvesével, egy diáknővel, a fogháztemplomban megesküdjön.

— Megfult lopás közben. *Temesvárról* írják: A temesvár-gyárvárosi műmalom előtt rendszeren nagyobb mennyiségű gabona van felraktározva zsákokban, mely ott is marad mindaddig, amíg őrlés alá nem kerül. Tegnap délelőtt körülbelül husz centiméternyi távolságban a malom

BRAUN MIKSA

A Magyar Szent Korona Országai Vasutas Szövetségének SZÁLLÍTÓJA
Szolid szabott árak!

Férfi és gyermekruha áruháza

ARAD,
Szabadság-tér 20., Gr. Nádasdy-palota.
Telefon szám 577.

Külföldi mértékosztály.
Szolid szabott árak.

falától mintegy ötven zsákot halmoztak egymásra, amelynek őrléséhez reggel akartak hozzáfogni. Mikor hat órakor reggel az éjjeli munkásokat felváltották, egy művezető észrevette, hogy a zsákok nincsenek rendben, hanem megbolygatva hevernek nagy tömegben az utcán. Rosszat sejtett és kiadta a rendeletet, hogy a zsákokat nyomban hordják be a malomba. A munkások hozzá kezdtek a rendelet teljesítéséhez, de amikor már a legalól fekvő zsákokhoz értek, szörnyű meglepetés várta őket. A zsákok alatt, amelyek késsel felváltak vágva, s amelyekből kiömlött az őrlésre váró buza, egy, szó szoros értelmében összetörzített holttestet találtak. Hogy miképen került oda a holttest, az is csakhamar kiderült. A halott egyik kezében kést szorongatott. Nyilván megakarta dézsmálni a buzát s a zsákok legalján a fal mellett kezdte a műtétet, de ez okozta vesztét, mert a zsákhalom meglazult, rádőlt, előbb megfojtotta, azután pedig agyonnyomta. A szörnyű leletről a malom nyomban értesítette a gyárvárosi rendőrkapitányságot. *Sedvits Sebő* rendőrkapitány, *Engels Béla* dr. kerületi orvos és *Steiner Róbert* rendőrhivatalnok az értesítés folytán kimentek a helyszínére, megállapították a tényállást, s intézkedtek, hogy a holttest a gyárvárosi temető halottasházába szállíttassék, ahol fel fogják boncolni. A szerencsétlen ember kilétét eddig nem lehetett megállapítani. Huszonöt-harmincéves munkásembernek látszik.

— *Rovarpor*, bolhák, legyek, poloskák, svábok ellen leghatásosabb Vojtek és Weisznál. 201

KOZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— **Vidéki malmok üzemredukciója.** A fővárosi malmok tudvalevően nagynehezen megállapodtak abban, hogy hetenkint, vasárnapon kívül, még két napon át nem fognak dolgozni, vagyis kimondták: az üzemredukciót. A fővárosi malmok ezt a megállapodást ahhoz a föltételhez kötötték, hogy a vidéki malmok is tartoznak legkésőbb szeptember 15-ig kimondani az üzemredukciót. A vidéki malmok között az üzemredukció dolgában nagyon elágaznak a vélemények. Az egyik csoport akarja a fővárosi két napos redukciót, a másik csoport azonban csak egy napos munkabeszüntetést kíván. Fővárosi lapok jelentése szerint a vidéki malmosok elvben meggyeztek a redukcióra vonatkozóan, legközelebb tartandó ülésükön csupán a redukció mértéke dolgában fognak dönteni. Valószínűnek látszik, hogy az egyetértés és az üzlet szempontjából csatlakozni fognak a fővárosi malmok határozatához.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az *Aradi Közlöny* távirati tudósítása. —

Budapest, szeptember 5.

Elkelt 20,000 métermázsa változatlan áron. Kínálat és vételkedv mérsékelt.

Az árak 50 kilónként számítva:

	Déli sárlát	5 órai sárlát
Buza októberre	11.42—11.43	11.39—11.40
Zab októberre	8.09—8.10	8.04—8.05
Rozs októberre	9.79—9.80	9.68—9.69
Tengeri 1908 májusra	6.87—6.88	6.86—6.87

Zárul 5 órakor:

Oszták hitelrészvény	634.50
Magyar hitelrészvény	740.50
Déli vasút	159.—

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Szeptember 5 —

Magyar elsőrendű: Oreg nehéz páronként 400 kilogrammon felül sulyban — fillérig; közép páronként 300—400 kilogrammig terjedő sulyban — fillérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felül sulyban 135—136 fillérig; fiatal közép páronként 251—320 kilogrammig terjedő sulyban 136—137 fillérig; könnyű páronként 200 kilogrammig terjedő sulyban 137—138 fillérig.

Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogrammon felül sulyban — fillérig; közép páronként 240—260 kilogrammig terjedő sulyban — fillérig; könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban — fillérig. Sertéslétszám: Szeptember 2. napján volt készlet 38,311 darab, szeptember 3. napján főlhajtott 304 darab, szeptember 3. napján elszállított 109 darab, szeptember 4. napjára maradt készletben 38,506 darab. A hizott sertésüzlet irányzata: Változatlan.

VÁROS ÉS MEGYE.

Aradváros közgyűlése.

— A tárgysorozat. —

Arad szab. kir. város törvényhatósági bizottsága által 1907. évi szeptember hó 11. én délután 4 órakor rendes havli közgyűlést tart. A tárgyalás alá kerülő ügydaraboknak folytatóságos sorrendje ez:

24. A nyugdíj-bizottság jelentése *Milinkovits János* városi utegyengető nyugdíjaztatása tárgyában. 25. U. a. jelentése *Vlajkovits Pál* pénztári ellenőr nyugdíjaztatása tárgyában. 26. U. a. jelentése *Zachariás Géza* alszámvevő nyugdíjaztatása iránt. 27. U. a. jelentése *Millig József* iskolafelügyelő nyugdíjaztatása iránti kérelme tárgyában. 28. U. a. jelentése *Masztig Emil* nyugalmazott rendőrhadnagy kérvénye tárgyában végkielégítés iránt. 29. U. a. jelentése özv. *Pavlovits Simonné* kérvénye nyugdíjaztatása tárgyában. 30. *Millig József* iskolafelügyelő kérvénye szabadságidejének meghosszabbítása tárgyában.

IDEGENEK ARADON.

— Szeptember 5. —

Fehér Kereszt-szálloda. Özv. *Szikszy Károlyné* magánzónó és nővére *Beregszász*. — *Zerkovitz Adolf* kereskedő *Budapest*. — *Abelsberg Miksa* kereskedő *Bécs*. — *Béla József* fakereskedő *Budapest*. — *Simon Aladár* dr. ügyvéd *Nagy-Somkut*. — *Glück Richárd* kereskedő *Abrudbánya*. — *Patak Bertalan* mérnök *Hatvan*. — *Hofer Mór* jegyző *Sopron*. — *Straszer Mór* gyáros *Trieszt*. — *Vágó Oszkár* birtokos *Vajdahunyad*. — *Buczak Józsefné* tanácsosné *Szabadka*. — *Palugyai Henrik* földbirtokos *Pozsony*. — *Nalvani Károly* magánzó *Félegyháza*. — *Spitzer Andor* hivatalnok *Budapest*. — *Iván Árpád* dr. gyógyszerész *Kisbér*. — *Fodor Márton* bíró *Miskolc*. — *Fodor Ferenc* ügyvéd *Miskolc*. — *Reich Dezső* gyáros *Máramarossziget*. — *Jonáczkó Valér* titkár *Briles*. — *Kemény Lajos* kereskedő *Nagy-Enyed*. — *Andor Gyula* szolgabíró *Torda*. — *Padamszki Miklós* mérnök *Rutka*. — *Trajond Lipót* kereskedő *Kalocsa*. — *Stenk Gyula* kereskedő *Pécs*. — *Róna Béla* utazó *Budapest*. — *Ditrichstein Mór* utazó *Budapest*. — *Kalmár Lajos* utazó *Budapest*. — *Moravetz Mór* utazó *Budapest*. — *Sonnenfeld Samu* utazó *Budapest*. — *Blat N.* utazó *Budapest*. — *Breier Lajos* utazó *Budapest*. — *Schneller Hugó* utazó *Budapest*. — *Friedman Sándor* utazó *Budapest*. — *Glück Sándor* utazó *Budapest*. — *Kováts Ignác* utazó *Budapest*. — *Friedländer A.* utazó *Bécs*. — *Weigel Dezső* utazó *Bécs*. — *Purgesz Márkus* utazó *Bécs*. — *Beer Mór* utazó *Bécs*. — *Feitler Jakab* utazó *Genf*. — *Kohn Vilmos* utazó *Bécs*. — *Kaufman Ede* utazó *Bécs*.

Központi szálloda. *Almay Olivér* birtokos *Alsóill*. — *Munk Lajos* fakereskedő *N.-Topolovec*. — *Hartenstein Jenő* fakereskedő *N.-Topolovec*. — *Bornemissza János* báró birtokos *Déva*. — *Hajós Mihály* igazgató és fiai *Kecskemét*. — *Herzl Bernát* igazgató *Budapest*. — *Buding Ede* nagyborkereskedő *Budapest*. — *Kremzír Ernő* hivatalnok *Budapest*. — *Wachter József* és fia kereskedő *Vajdahunyad*. — *Márton Jenő* kereskedő *Buttyin*. — *Harkányi József* kereskedő *Budapest*. — *Kohn Ármin* és *Béla* kereskedő *Győr*. — *Weisz József* kereskedő *Temesvár*. — *Frankl Mór* kereskedő *Budapest*. — *Maager Ernő* magánzó *Brassó*. — *Fodor Vazul* dr. ügyvéd *Abrudbánya*. — *Czurda István* magánzó *Budapest*. — *Fronehl Mór* utazó *Budapest*. — *Holzer Miksa* utazó *Budapest*. — *Steiner Miksa* fakereskedő *N.-Tapolcsány*. — *Murai Sándor* utazó *Budapest*. — *Fodor József* utazó *Budapest*. — *Koliner Henrik* utazó *Budapest*. — *Barna Gyula* utazó *Budapest*. — *Schönfeld Ede* birtokos *Torda*. — *Scherr Zsigmond* utazó *Bécs*. — *Miklós Jenő* utazó *Budapest*. — *Münz Lajos* utazó *Budapest*. — *Schwarz Salamon* fakereskedő *Budapest*. — *Ivanovszky Vilmos* fakereskedő *Budapest*. — *Adler Ernő* utazó *Budapest*. — *Holinka Ede* utazó *Prága*. — *Wahrman Imre* utazó *Budapest*. — *Libling Ede* utazó *Budapest*. — *Handel Mór* utazó *Nagyvárad*. — *Fround Jakab* utazó *Bodenback*. — *Schreiber Mór* utazó *Budapest*.

Iskola-

könyvek

és

iskolaszerek

az összes aradi és vidéki iskolák részére

Ingusz

I. és Fia

könyvkereskedésében

Arad,

267

Weitzer János-utca

Iskolakönyvek

1907—8-ra.

KERPEL IZSÓ

könyv- és papirkereskedése

Araden, Andrassy-tér 20. szám,
(Fischer Ellz-palota.)

Van szerencsém tisztelettel tudatni,
hogy üzletemben

iskolakönyvek

az összes helybeli és vidéki tanintézetek
részére az előirt legújabb kiadá-
sokban, tiszta és kifogástalan
állapotban,

használtan is,

félárban

leggondosabban fertőtlenítve,
kaphatók.

Minden tölem vásárolt tankönyv használha-
tóságáért szavatolok.

Sz összes tanszerek

u. m.: füzetek, rajztömbök, vonal-
zók, körzők, festékek, stb. első-
rendű minőségben és nagy válasz-
tékban vannak raktáron. 2104.

Az izraelita ünnepekre való
makzoro és imakönyvek
üzletemben nagy választékban kaphatók.
Igen jutányos áruk,

gyors és pontos kiszolgálás!

A n. é. közönség szives pártfogását
kéri kiváló tisztelettel

Kerpel Izsó,

könyv és papirkereskedése, kölcsönkönyv-
tára és zenemű-kölcsonzó intézete.

Legolesőbb, legjobb
bevásárlási forrás
háztartási szükségletek
fedezésére.

A J A N I J U K.

Arczcremek	Fogpasták
Illatszerek	Fogkefék
Hölgyporok	Szájvizek
Kölni vizek	Szappanok
Fogporok	Hajvizek
Fogcremek	Szoba-illatok

VOJTEK ÉS WEISZ

drogueria és parfumeria nagykereskedése

ARADON.

Lábizzadás, hónaljizzadás

ellen meglepő jó hatású szer a Hajós-féle

általános hintőpor,

szárit, — szagtalanít.

Ára egy doboznak 70 fillér.

318

Tyúkszemétől

mindenki megszabadul a világhírű törvényesen védett Hajós-féle

ANAGALLIN

használata által. — Ára egy üvegnek 70 fillér.

„NEVER“

amerikai gummikülönlegesség, a képzelhető legjobb óv-
szer. 6 db egy eredeti fémdobozban 2 kor.

Poloskák kiirtására legjobb szer a Phenolsav.

Ára egy üvegnek 70 fill.

Fenti szerek valódi minőségben kaphatók:

Hajós Árpád

gyógyszertára és gyógyszerészeti laboratóriumában

Arad, Andrassy-tér 21. sz., a megyeházzal szemben.

falától mintegy ötven zsákot halmoztak egymásra, amelynek őrléséhez reggel akartak hozzáfogni. Mikor hat órakor reggel az éjjeli munkásokat felváltották, egy művezető észrevette, hogy a zsákok nincsenek rendben, hanem megbolygatva hevernek nagy tömegben az utcán. Rosszat sejtett és kiadta a rendeletet, hogy a zsákokat nyomban hordják be a malomba. A munkások hozzá kezdtek a rendelet teljesítéséhez, de amikor már a legalól fekvő zsákokhoz értek, szörnyű meglepetés várta őket. A zsákok alatt, amelyek késsel felváltak vágva, s amelyekből kiömlött az őrlésre váró buza, egy, szó szoros értelmében összetört holttestet találtak. Hogy miképpen került oda a holttest, az is csakhamar kiderült. A halott egyik kezében kést szorongatott. Nyilván megakarta dézsmálni a buzát s a zsákok legalján a fal mellett kezdte a műtétet, de ez okozta vesztét, mert a zsákhalom meglazult, rádőlt, előbb megfojtotta, azután pedig agyonnyomta. A szörnyű leletről a malom nyomban értesítette a gyárvárosi rendőrkapitányságot. *Sedvits* Sebő rendőrkapitány, *Engels* Béla dr. kerületi orvos és *Steiner* Róbert rendőrhivatalnok az értesítés folytán kimentek a helyszínére, megállapították a tényállást, s intézkedtek, hogy a holttestet a gyárvárosi temető halottasházába szállíttassák, ahol fel fogják boncolni. A szerencsétlen ember kilétét eddig nem lehetett megállapítani. Huszonöt-harmincéves munkásembernek látszik.

— *Rovarpor*, bolhák, legyek, poloskák, svábok ellen leghatásosabb Vojtek és Weisznál. 201

KOZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— Vidéki malmok üzemredukciója. A fővárosi malmok tudvalevően nagynehezen megállapodtak abban, hogy hetenként, vasárnapon kívül, még két napon át nem fognak dolgozni, vagyis kimondták: az üzemredukciót. A fővárosi malmok ezt a megállapodást ahhoz a föltételhez kötötték, hogy a vidéki malmok is tartoznak legkésőbb szeptember 15-ig kimondani az üzemredukciót. A vidéki malmok között az üzemredukció dolgában nagyon elágaznak a vélemények. Az egyik csoport akarja a fővárosi két napos redukciót, a másik csoport azonban csak egy napos munkabeszüntetést kíván. Fővárosi lapok jelentése szerint a vidéki malmosok elvben megegyeztek a redukcióra vonatkozóan, legközelebb tartandó ülésükön csupán a redukció mértéke dolgában fognak dönteni. Valószínűnek látszik, hogy az egyetértés és az üzlet szempontjából csatlakozni fognak a fővárosi malmok határozatához.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az *Aradi Közlöny* távirati tudósítása. —

Budapest, szeptember 5.

Elkelt 20.000 métermázsa változatlan áron. Kínálat és vételkedv mérsékelt.

Az árak 50 kilónként számítva:

	Déli zárlat	5 órai zárlat
Buza októberre	11.42—11.43	11.39—11.40
Zab októberre	8.09—8.10	8.04—8.05
Rozs októberre	9.79—9.80	9.88—9.89
Tengeri 1908 májusra	6.87—6.88	6.86—6.87

Zárul 5 órakor:

Osztrák hitelrészvény	634 50
Magyar hitelrészvény	740 50
Déli vasút	159.—

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Szeptember 5 —

Magyar elsőrendű: Oreg nehéz páronként 400 kilogrammon feletti súlyban — fillérig; közép páronként 300—400 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon feletti súlyban 135—136 fillérig; fiatal közép páronként 251—320 kilogrammig terjedő súlyban 136—137 fillérig; könnyű páronként 200 kilogrammig terjedő súlyban 137—138 fillérig.

Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogrammon feletti súlyban — fillérig; közép páronként 240—260 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig; könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig.

Sertéslétszám: Szeptember 2. napján volt készlet 38.311 darab, szeptember 3. napján főlhajtott 304 darab, szeptember 3. napján elszállított 109 darab, szeptember 4. napjára maradt készletben 38.506 darab.

A hizott sertésüzlet irányzata: Változatlan.

VÁROS ÉS MEGYE.

Aradváros közgyűlése.

— A tárgysorozat. —

Arad szab. kir. város törvényhatósági bizottsága által 1907. évi szeptember hó 11. én délután 4 órakor rendes havi közgyűlést tart. A tárgyalás alá kerülő ügydaraboknak folytatagos sorrendje ez:

24. A nyugdíj-bizottság jelentése *Milinkovits* János városi utegyengítő nyugdíjaztatása tárgyában. 25. U. a. jelentése *Vlajkovits* Pál pénztári ellenőr nyugdíjaztatása tárgyában. 26. U. a. jelentése *Zachariás* Géza alszámvevő nyugdíjaztatása iránt. 27. U. a. jelentése *Millig* József iskolafelügyelő nyugdíjaztatása iránti kérelme tárgyában. 28. U. a. jelentése *Masztig* Emil nyugalmazott rendőrhadnagy kérvénye tárgyában végkielégítéséről. 29. U. a. jelentése özv. *Pavlovits* Simonné kérvénye nyugdíjaztatása tárgyában. 30. *Millig* József iskolafelügyelő kérvénye szabadságidejének meghosszabbítása tárgyában.

IDEGENEK ARADON.

— Szeptember 5. —

Fehér Kereszt-szálloda. Özv. *Szicszay* Károlyné magánzónó és nővére *Beregszász*. — *Zerkovitz* Adolf kereskedő *Budapest*. — *Abelsberg* Miksa kereskedő *Bécs*. — *Béla* József fakereskedő *Budapest*. — *Simon* Aladár dr. ügyvéd *Nagy-Somkut*. — *Glück* Richárd kereskedő *Abrudbánya*. — *Patak Bertalan* mérnök *Hatvan*. — *Hofer* Mór jegyző *Sopron*. — *Straszer* Mór gyáros *Trieszt*. — *Vágó* Oszkár birtokos *Vajdahunyad*. — *Buczak* Józsefné tanácsosné *Szabadka*. — *Palugyai* Henrik földbirtokos *Pozsony*. — *Nalvani* Károly magánzó *Félegyháza*. — *Spitzer* Andor hivatalnok *Budapest*. — *Iván* Árpád dr. gyógyszerész *Kisbér*. — *Fodor* Márton bíró *Miskolc*. — *Fodor* Ferenc ügyvéd *Miskolc*. — *Reich* Dezső gyáros *Mármarosziget*. — *Jonáczku* Valér titkár *Briles*. — *Kemény* Lajos kereskedő *Nagy-Enyed*. — *Andor* Gyula szolgabíró *Torda*. — *Padamszki* Miklós mérnök *Rutka*. — *Trajond* Lipót kereskedő *Kalocsa*. — *Stenk* Gyula kereskedő *Pécs*. — *Róna* Béla utazó *Budapest*. — *Ditrichstein* Mór utazó *Budapest*. — *Kalmár* Lajos utazó *Budapest*. — *Moravetz* Mór utazó *Budapest*. — *Sonnenfeld* Samu utazó *Budapest*. — *Blat* N. utazó *Budapest*. — *Breier* Lajos utazó *Budapest*. — *Schneller* Hugó utazó *Budapest*. — *Friedman* Sándor utazó *Budapest*. — *Glück* Sándor utazó *Budapest*. — *Kováts* Ignác utazó *Budapest*. — *Friedländer* A. utazó *Bécs*. — *Weigel* Dezső utazó *Bécs*. — *Purgesz* Márkus utazó *Bécs*. — *Beer* Mór utazó *Bécs*. — *Feitler* Jakab utazó *Genf*. — *Kohn* Vilmos utazó *Bécs*. — *Kaufman* Ede utazó *Bécs*.

Központi szálloda. *Almay* Olivér birtokos *Alcsill*. — *Munk* Lajos fakereskedő *N.-Topolovec*. — *Hartenstein* Jenő fakereskedő *N.-Topolovec*. — *Bornemissza* János báró birtokos *Déva*. — *Hajós* Mihály igazgató és fiai *Kecskemét*. — *Herzl* Bernát igazgató *Budapest*. — *Buding* Ede nagyborkereskedő *Budapest*. — *Kremzír* Ernő hivatalnok *Budapest*. — *Wachter* József és fia kereskedő *Vajdahunyad*. — *Márton* Jenő kereskedő *Buttyin*. — *Harkányi* József kereskedő *Budapest*. — *Kohn* Ármin és *Béla* kereskedő *Győr*. — *Weisz* József kereskedő *Temesvár*. — *Frankl* Mór kereskedő *Budapest*. — *Maager* Ernő magánzó *Brassó*. — *Fodor* Vazul dr. ügyvéd *Abrudbánya*. — *Czurda* István magánzó *Budapest*. — *Fronchl* Mór utazó *Budapest*. — *Holzer* Miksa utazó *Budapest*. — *Steiner* Miksa fakereskedő *N.-Tapolcsány*. — *Murai* Sándor utazó *Budapest*. — *Fodor* József utazó *Budapest*. — *Koliner* Henrik utazó *Budapest*. — *Barna* Gyula utazó *Budapest*. — *Schönfeld* Ede birtokos *Torda*. — *Scherr* Zsigmond utazó *Bécs*. — *Miklós* Jenő utazó *Budapest*. — *Münz* Lajos utazó *Budapest*. — *Schwarz* Salamon fakereskedő *Budapest*. — *Ivanovszky* Vilmos fakereskedő *Budapest*. — *Adler* Ernő utazó *Budapest*. — *Holinka* Ede utazó *Prága*. — *Wahrman* Imre utazó *Budapest*. — *Libling* Ede utazó *Budapest*. — *Handel* Mór utazó *Nagyvárad*. — *Freund* Jakab utazó *Bodenback*. — *Schreiber* Mór utazó *Budapest*.

Iskola-

könyvek

és

iskolaszerek

az összes aradi és vidéki
iskolák részére

Ingusz

I. és Fia

könyvkereskedésében

Arad,

267

Weitzer János-utca

Iskolakönyvek

1907—8-ra.

KERPEL IZSÓ

könyv- és papirkereskedése

Araden, Andrassy-tér 20. szám,
(Fischer Ellz-palota.)

Van szerencsém tisztelettel tudatni,
hogy üzletemben

iskolakönyvek

az összes helybeli és vidéki tanintézetek
részére az előirt legújabb kiadá-
sokban, tiszta és kifogástalan
állapotban,

használtan is,

félárban

leggondosabban fertőtlenítve,
kaphatók.

Minden tölem vásárolt tankönyv használha-
tóságáért szavatolok.

Sz összes tanszerek

u. m.: füzetek, rajztömbök, vonal-
zók, körzők, festékek, stb. első-
rendű minőségben és nagy válasz-
tékban vannak raktáron. 2104.

Az izraelita ünnepekre való
makzoro és imakönyvek
üzletemben nagy választékban kaphatók.
Igen jutányos árak,

gyors és pontos kiszolgálás!

A n. é. közönség szives pártfogását
kéri kiváló tisztelettel

Kerpel Izsó,

könyv és papirkereskedése, kölcsönkönyv-
tára és zenemű-kölcsönző intézete.

Legolcsóbb, legjobb
bevásárlási forrás

háztartási szükségletek

fedezésére.

A J Á N L I U K.

Arczcremek	Fogpasták
Illatszerek	Fogkefék
Hőlgyporok	Szájvizek
Kölni vizek	Szappanok
Fogporok	Hajvizek
Fogcremek	Szoba-illatok

VOJTEK ÉS WEISZ

drogueria és parfumeria nagykereskedése

ARADON.

Lábizzadás, hónaljizzadás

ellen meglepő jó hatású szer a Hajós-féle

általános hintőpor,

szárit, — szagtalanít.

Ára egy doboznak 70 fillér.

318

Tyúkszemétől

mindenki megszabadul a világhírű törvényesen védett Hajós-féle

ANAGALLIN

használatát által. — Ára egy üvegnek 70 fillér.

„NEVER“

amerikai gummikülönlegesség, a képzelhető legjobb óv-
szer. 6 db egy eredeti fémdobozban 2 kor.

Poloskák kiirtására legjobb szer a Phenolsav.

Ára egy üvegnek 70 fill.

Fenti szerek valódi minőségben kaphatók:

Hajós Árpád

gyógyszertára és gyógyszerészeti laboratóriumában

Arad, Andrassy-tér 21. sz., a megyeháza szemében.

APRÓ HIRDETESEK.

Okl. rajztanítónő

rajz és festészetben, bársony égetésben, mértanban előnyös oktatást ad. Erzsébet királynő-körut 37., földszint 3. 2154

Egy iskolás leány

teljes ellátásra felvétetik magányos urnónél. Cim a kiadóban. 2126

Angol és francia nyelv tanítása

Egy aradi úri háznál nevelőnői állást betöltő született angol leány, ki a francia nyelvet is teljesen bírja, s mind két nyelv oktatására képesített, a délelőtti órákban hajlandó angol vagy francia leckéket adni. Cim a kiadóhivatalban. 2145.

Biztos existenzia!

Ügyes, jó beszélő tehetséges urak eladó a kalmazást kaphatnak egy könnyen eladható házi cikkek eladására. Pénzbeszédők óvadékkal kerestetnek. Ajánlatok „K 6 100.” jellel a kiadóhivatalba kéretnek. 465

Üzleti ajtó

kétszárnyu 148/44 cm. tükörűveg betétekkel eladó. Bársony harisnyauzlet, Szabadság tér 17. 2141

402—1907. vhtó szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az aradi kir. törvényszéknek 1907. évi 8846. számú végzése következtében, Dr. Vajda István aradi ügyvéd által képviselt Magyar Ferenc aradi lakos javára, idb. Boder József ujszentannai lakos ellen 313 kor. s jár. erejéig 1907. évi június hó 18-án foganatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 7085 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: 1 drb. gőzcséplő gép, malacok, kocsi stb. nyilvános árverésen eladatnak.

Ezen árverés Weisz Sándor 60 kor. s jár. iránti követelése erejéig is meg fog tartatni.

Mely árverésnek a világsi kir. járásbíró 1907. évi V. 192/2. számú végzése folytán 313 kor. tőkekövetelés, ennek 1907. évi április hó 15. napjától járó 6% kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 103 kor. 39 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig, Ujszentanna községben. végrehajtást szenvedett házában leendő megtartására 1907. évi szeptember hó 20-ik napjának délutáni 3 óra határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fog adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Világoson, 1907. évi szeptember hó 1. napján.

Thuránszky Sándor,
2152 kir. bír. végrehajtó.

Wolf János

uri és női cipész

Arad, Weitzer János-utca Minorita-p. Elvállal minden e szakmába vágó munkákat a legszebb kivittel s a legújabb divat szerint. Továbbá elvállalok abnormis lábakra **ortopéd-cipők** elkészítését, valamint az önkéntes uraknak előírás szerinti **bakkancs vagy csizma** elkészítését elvállalom, azon reménnyel, hogy a legnagyobb igényeknek megfelelek.

Tisztelettel

586

Wolf János.

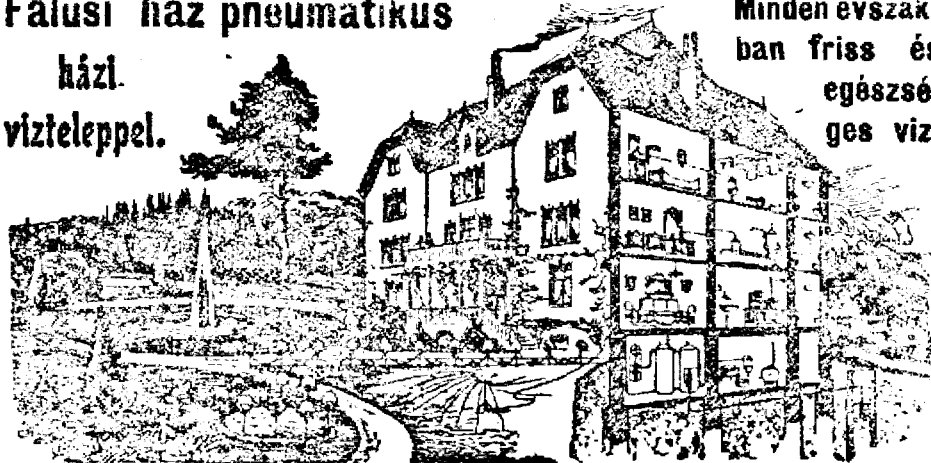
Ponni-kocsi

teljesen új
egy és két lóra
eladó.

Cim megtudható a kiadóban. 2067

Falusi ház pneumatikus

házi.
vizteleppel.

Minden evszakban friss és egészséges viz.

Vizellátási telepek nyomó levegővel

(magas víztartó nélkül) villák, falusi házak, kertek, szanatoriumok, szállodák, stb. részere.

Fürdő- és mosóberendezések, closettelepek.

Tervvel és költségvetéssel kívánatra szívesen szolgálók.

Felvételek a helyszínen. 967

Hopp Károly

műszaki irodája vizellátások, világítási és motortelepek részére

Arad, Széchenyi-utca 5. szám.

3156—1907. sz.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy a berzovai m. kir. erdőgondnoksághoz tartozó A. ü. o. II. vágássorozat 10. tag 241. részletén kitűzött mintegy 27-18 kataszteri hold kiterjedésű tisztázó vágásban mintegy 52 tm³ tölgy, 451 tm³ bükk és gyertyán és 23 tm³ juhar stb. műfára, továbbá 217 tm³ tölgy-, 2862 tm³ bükk, gyertyán és egyéb tűzifára becsült famennyiség eladása iránt a lippai m. kir. főerdőhivatal irodahelyiségében folyó évi október hó 7-én délelőtt 10 órakor kizárólag zárt írásbeli ajánlatok tárgyalásán alapuló nyilvános versenytárgyalás fog tartatni.

Kiváltási ár 12566 (tizenkettőezeröttszázhatvanhat) korona, bánatpénz 1260 (egyezerkettőszázhatvan) korona.

Mindazok, kik árverelni szándékoznak felhivatnak, hogy írásbeli ajánlataikat a lippai m. kir. főerdőhivatalnál folyó évi október hó 7-én délelőtt 10 óra előtt az árverési feltételekben kitüntetett módon, bánatpénzzel együtt adják be, mivel később érkező, avagy távirati uton benyújtott ajánlatok nem fognak figyelembe vétetni. Az árverési és szerződési feltételek akár a berzovai erdőgondnokságnál, akár az alulírt főerdőhivatalnál a hivatalos órákban megtekinthetők.

Lippa, 1907. évi szeptember hóban.

M. kir. főerdőhivatal.

2149

Hámory-gazdaság

ajánlja sajáttermésű

nemesfaju

sárga és görög

DINNYÉIT.

Kaphatók: 1980

Deák Ferenc utca 3., az udvarban.

Csodásan és rögtön hat

lábizzadás ellen

Dr. Tsajkovszky-féle szer

Ha ezen folyadékkal naponta egyszer megnedvesítjük a lábakat, akkor kétszeri alkalmazás után teljesen és biztosan megszűnik a cipők, illetőleg a lábak undorító büze.

Egy, üveg ára 1 korona.

Főraktár: 288

G. Földes Kelemen

gyógyszerésznél

Arad, Deák Ferenc-utca.

5608—1907. tkvi sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

Az aradi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a m. kir. kincstár és Arad város közönsége, mint jelentkező és Victoria takarékszövetkezet részvénytársaság aradi cég, mint ezuttal csatlakozónak kimondott végrehajtóknak, Don János alui Nucu aradi lakos végrehajtást szenvedett elleni 249 korona 33 fillér és 600 korona tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében az aradi kir. törvényszék területén lévő, Arad-Pernyáva külvárosában fekvő, az aradi 1728. számú tkvben A. + 2. sor 2200/a. hrszám alatt felvett Demeter-utcai 111. számú ház udvar és kertre az árverést 2094 koronában ezennel megállapított kikiáltási áron elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1907. évi október hó ötödik (5) napjának délutáni 3 órájkor az aradi igazságügyi palota földszint jobbra lévő 48. számú szobában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 209 korona 40 fillért készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított s az 1881. november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt át-szolgáltatni.

Aradon, 1907. évi június hó 17-ik napján az aradi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.

Aknay,

kir. tszéki bír.

2146